

A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára

1978. évi

BESZÁMOLÓ JELENTÉSE

Budapest, 1979.

T A R T A L O M J E G Y Z É K

	lapszám
Bevezetés, összefoglaló értékelés	1
Gazdálkodás	6
Személyzeti munka, bérezés	7
Politikai, társadalmi szervek	8
Tudományos munka	10
Állománygyarapítás	14
Kiadványcsere tevékenység	17
Feldolgozás	18
Raktározás	21
Állományrevízió, állományvédelem, köttetés	22
Olvasószolgálat	23
Tájékoztatási munka, kiadványok	24
Nemzetközi társadalomtudományi információs munka /MISZON/	27
Technikai szolgáltatások	28
Hálózati és módszertani munka	29
Akadémiai Levéltár	30
Középkori Kódex-hungaricum Kutató Csoport	31
Az Informatikai Program	31

Adatok és táblázatok

Költségvetés, beruházás	35-36
Létszám, személyi változások, végzettség, szakképzett- ség	37
Besorolás, bérezés, kitüntetés, jutalmazás, segély, előleg	38
Külföldi kiküldetések	39

Az MTA Könyvtára 1978. évi feladatainak főbb
irányai

A Könyvtár 1978. évi programját lényegében az előző évben elért eredmények továbbfejlesztését, valamint néhány újabb fontos feladat megoldását jelentik.

- 1./ Be kell fejezni az 1977-ben végzett állományrevízió még fennmaradt munkáit.
- 2./ Törekedni kell a szerzeményezési és különösen a feldolgozási munka ésszerűsítésére, illetve kapacitásának növelésére. Ennek érdekében felül kell vizsgálni a Könyvtár gyűjtőkörét és szerzeményezési politikáját. Meg kell vizsgálni, hogy milyen profilterületeken vezethető be az egyszerűsített feldolgozási módszer, mely jelentősen növelné a Feldolgozási Osztály teljesítményét. Ezzel összefüggésben ki kell dolgozni az egyszerűsített címfelvétel módszerét.
- 3./ A Könyvtár raktározási gondjainak enyhítését szolgálja a törökbálinti raktárépület, melynek építészeti befejezése 1978-ra várható.

Gondoskodni kell e raktárterület belső építészeti megtervezéséről, bepolicoltatásáról, a rendelkezésre álló egyéb munkaterület valamilyen hasznosításáról (pl. Könyvkötészet céljára). Meg

- kell tervezni odatelepítendő állománytesteket.
- 4./ Az év folyamán alternatívákat kell kidolgozni a Főtitkárnak a Könyvtár végleges elhelyezéséről. Elsősorban új épületre kell törekedni, de gondolni kell olyan más megoldásra is, mint pl. az Arany János-utcai bérház átalakítása, a székház rekonstrukciója, stb.
- 5./ A Tudománypolitikai Bizottság és a Társadalomtudományi Koordinációs Bizottság határozatai alapján kialakítandó országos tudományos információs rendszerben (mind a társadalomtudományi, mind a természettudományi információs rendszer esetében) az MTA Könyvtárának továbbra is kezdeményező szerepet kell vállalnia. Segítséget kell nyújtania az MTA-nak a tárca általános információs politikájának kialakításában, különös tekintettel az új feladatként jelentkező természettudományi információra, mely egyben országos feladat is.
- 6./ Az országos társadalomtudományi információs rendszer kifejlesztése érdekében végzett munka mellett jelentős feladatok hárulnak a Könyvtárra a Nemzetközi Társadalomtudományi Információs Rendszer, a MISZON fejlesztésével kapcsolatban is. A Könyvtárnak, mint a MISZON felelős magyar nemzeti szervének törekednie kell arra, hogy e rendszer mind általában, mind a hazai felhasználhatóság tekintetében minél hatékonyabb legyen.

7./ Az MTA Könyvtárának továbbra is fontos feladata a tudományos kutatómunka magas színvonalu művelése. Ennek érdekében az év folyamán fokozatos erőfeszítéseket kell tenni, hogy a Könyvtár tudományos munkája és munkaterve még szorosabban kapcsolódjék az országos és tárcaszintű társadalomtudományi kutatási főirányokhoz, különös tekintettel a történelmi és kulturális múltunk értékeinek komplex kutatása c. tervezett főirányra.

A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtárának

1978. évi beszámoló jelentése

Bevezetés, összefoglaló értékelés

Az MTA Könyvtára 1978. év folyamán teljesítette a munkatervben előírányzott legfontosabb feladatait.

Az 1977. évi állományrevízió utólagos munkálatait, mint például bizonyos hibák javítását, hiányok ellenőrzését, a hiányjegyzék elkészítését, stb. az Olvasószolgálati Osztály elvégezte. Az állományrevízió többi utólagos munkálatait a Szerzeményezési Osztály és a Feldolgozási Osztály végzi. Tekintettel azonban az utóbbi két osztály munkaerő gondjaira, e munkálatok érdemi megkezdése áthúzódik az 1979. évre.

A tervnek megfelelően előkészítő munkálatok folytak az év második felében a feldolgozási és szerzeményezési munka ésszerűsítésére. Az év végére sikerült megoldani a cimleiró kapacitás helyreállítását, s több megbeszélés volt bizonyos dokumentum-fajták rövidített vagy egyszerűsített cimleirásának lehetőségeiről. Ez a kérdés szorosan összefügg a Könyvtár szerzeményezési politikájával. Meg kellett vizsgálni, hogy a Könyvtár hagyományos és jogszabályokban is előirt gyűjtőköre mennyire felel meg a mai új követelményeknek, milyen irányban és mélységben, mely dokumentumfajtákra kell kibővíteni, vagy szükség esetén szűkíteni. Az év végén megkezdődtek a vizsgálatok az érdekelt osztályvezetők és más szakemberek részvételével, hasznos és gondolatébresztő viták alakultak ki, melyek az 1979. évben érdemben folytatódnak.

Évi jelentéseink, s terveink visszatérő témája a könyvtár raktározási és általában elhelyezési gondja. A törökbálinti DEPO II. 2.sz. épületében készülő raktárunk műszaki átadása az építővállalat és a DEPO közös vállalat részéről megtörtént. A belső berendezés beruházási programját elkészítették és azt az MTA főtitkára jóváhagyta. A kiviteli terv

elkészítése már az 1979. év feladata, s ugyancsak áthúzódik a polcozás kivitelezése.

A Könyvtár egészének elhelyezésével kapcsolatban az év folyamán jelentős előrehaladás történt. Előzetes megbeszélések alapján a Könyvtár az MTA vezetőinek előterjesztést készített az intézmény kedvezőbb elhelyezésére: az Arany János-utca 2. sz. alatti bérház könyvtári célokra történő átalakítására. A javaslat kedvező fogadtatásra talált, s így két mérnök megbízást kapott szakértői tanulmány elkészítésére, illetve annak megvizsgálására, hogy az épület megfelelő átalakítással alkalmas-e könyvtári célokra. Két tanulmány készült: az egyik az épület teljes lebontását, s annak helyén új, funkcionális épület emelését javasolja, míg a másik a jelenlegi épület külső falainak meghagyásával történő belső átalakításon alapul. Mindkét tanulmány szerény fejlesztéssel számolva, arra a következtetésre jutott, hogy a könyv és folyóirat beszerzés, feldolgozás, olvasószolgálatok, valamint a könyvtári adminisztráció számára megfelelő elhelyezés biztosítható, jelentős mennyiségű raktártér alakítható ki, s az olvasói férőhelyek száma a jelenleginek mintegy négyszeresére emelhető. Az MTA vezetősége a második alternatívát fogadta el, s lépéseket tett a bérház megszerzésére. A Fővárosi Tanács 38 lakást utal ki a lakók elhelyezésére. A Tudománypolitikai Bizottság jóváhagyása, illetőleg a miniszterelnöki engedély az épület igénybevételére folyamatban van.

Jelentős lépések történtek az országos tudományos szakirodalmi információs rendszer kialakítása területén is. A Könyvtár képviselői aktív szerepet játszanak a TKB és a Kulturális Minisztérium közös szervében, a Társadalomtudományi Információs Munkacsoport /TIM/ munkájában. Az év folyamán az egyes társadalomtudományi diszciplínák információs helyzetképeinek elkészítése volt a fő feladat, mely folyamatos munka és a következő években is folytatódik. Az elkészült elemzések értékelése után kerülhet sor a

a társadalomtudományi információs rendszer egészének a közös és specifikus problémák figyelembevételével történő fejlesztési tervének kidolgozására.

Magyarországon mind ez ideig tulajdonképpen megoldatlan volt a természettudományok /alaptudományok/, illetve a természettudományos alap kutatás információellátásnak kérdése. Ennek egyik legfőbb oka az, hogy nem alakult ki egy önálló természettudományos könyvtár, mely ennek alapjául szolgálhatott volna, s a természettudományos dokumentumanyag így erősen "szóródott" az egyes tudományos nagykönyvtárak között. Bizonyos azonban az, hogy az MTA Könyvtára és az MTA természettudományos kutatóintézeteinek szakkönyvtárai, vagyis az akadémiai hálózat egésze, jelentős mértékben pótolja egy egységes /könyvtári/ dokumentumbázis hiányát. Részben ez is alapul szolgált annak a megállapodásnak, mely az MTA és az OMF között jött létre, miszerint az MTA -- a társadalomtudományi információ mellett -- vállalja a természettudományos információs rendszer megszervezésének és fokozatos kialakításának felelősségét is. Az MTA főtitkára a Könyvtárt bizta meg azzal, hogy dolgozzon ki tervezetet egyrészt a feladat megoldására, másrészt az egész információ-ügy korszerűsítésére a tárcán belül. Ezért az év folyamán a Könyvtár számos előzetes felmérést, vizsgálatot és tájékozódást indított meg, mely vizsgálódások egy része 1979-re is átnyulik, de a tárgyévben elért eredmények alapján is számos javaslat és előterjesztés látott napvilágot, s ezek összegezése olvasható a Magyar Tudomány 1978. 12. számában /Márta Ferenc főtitkár vezércikke és Rózsa György Braun Tiborral közös tanulmánya/. A megoldás alap gondolata az, hogy egy olyan bevált külföldi interdiszciplináris természettudományos szakirodalmi adatbázist kell itthon meghonosítani, amely átfogja az MTA által művelt tudományterületek je-

lentős részét, s mely olyan szolgáltatásokat tud nyújtani /szelektív információ szétsugárzást vagyis SDI-t és retrospektív visszakeresést/, ami alapul szolgálhat egy országos szolgáltatás beindításához, s amelyhez az országban már meglévő korszerű mágnesszalagos, off-line speciális adatbázisok, illetve szolgáltatások együttműködéses alapon, egymást kiegészítve, csatlakozhatnak. Alapos megfontolások és elemzések után az a javaslat -- majd később határozat -- született, hogy a philadelphiai Institut for Scientific Information adatbázisa látszik leginkább alkalmasnak e feladat ellátására. Ez a Science Citation Index néven közismert adatbázis az ASCA elnevezésű szakirodalmi gyorsinformációs rendszere révén SDI szolgáltatást tesz lehetővé, az egész rendszer pedig retrospektív irodalomkutatásra is alkalmas. Az adatbázis a világ mintegy 3000 legjelentősebb természettudományos folyóiratának teljes feldolgozásán alapul, kiterjed a természettudományok egészére, s lényegénél fogva interdiszciplináris. A teljes rendszer átvételére tehát határozat született, s a Könyvtár már 1978 második felében megkezdte részben az előkészítő, részben a szervező munkáit. 1979 folyamán kialakul az MTA Könyvtára Informatikai és Tudományelemzési Programja, s ennek programirodája /főosztály szintű egység/, melynek feladata a fenti rendszer meghonosítása és működtetése.

Az év folyamán a Könyvtár munkatársai tevékenyen részt vettek a Nemzetközi Társadalomtudományi Információs Rendszer /MISZON/ munkálataiban. Ennek során 84 referátumot és több mint 500 bibliográfiai adatot küldött ki különféle MISZON és INION kiadványok számára. E munkák részleteire a későbbiekben még visszatérünk. A Könyvtár munkatársai számos MISZON tanácskozáson vettek részt, s minden esetben aktív szerepet játszottak a vitákban, javaslatokat tettek. 1978 áprilisában pedig Buda-

pesten került sor az interdiszciplináris társadalomtudományi kutatások információellátási problémáival foglalkozó munkaértekezletre, melynek anyagát a Könyvtár 1979 folyamán kiadja.

A Könyvtár munkatársai sikeres munkát végeztek az 1978 októberi Nemzetközi Textológiai Kollokvium megszervezésében és lebonyolításában is.

Munkatársaink ez év folyamán is jelentős tudományos munkát végeztek. 1978-ban 29 munkatárs kapott kutatónap kedvezményt. A kutatási témák a következő nagyobb területekre összpontosultak: irodalomtörténet, klasszika filológia, akadémia-történet, könyvtártudomány, tudománypolitika-kutatásszervezés, orientalisztika, nyelvtudomány, történettudomány. A munkatársak számottevő publikációs tevékenységet is folytattak. Egy munkatársunk az év folyamán megvédte kandidátusi értekezését, egy pedig benyújtotta egyetemi doktori disszertációját.

A tervnek megfelelően folyt a Könyvtár különféle sorozati és más kiadványainak előállítás, illetve megjelentetése. Ezek részletes ismertetése a mellékletben található, de különleges információs jelentősége miatt itt is megemlítendő Kállay István munkája: Kandidátusi és doktori disszertációk 1953-1975, mely igen nagy érdeklődést keltett. A Könyvtár kiadványainak hatékonyabb terjesztése érdekében megjelent a kiadványok válogatott katalógusa angol nyelven.

Az intézmény tudományos tevékenységének kiterjedését mutatja az is, hogy az év folyamán megkezdte munkáját a középkori magyar /latin nyelvű/ forráskutató csoport az MTA kutatási alapjából kapott támogatással. A kutatócsoport munkája szervesen illeszkedik a "Történelmi és kulturális hagyományaink, emlékeink komplex kutatása" c. új országos főirányhoz. Ugyanakkor a Könyvtár kiadványai, munkatársai témakörének jelentős

része /tudománytörténet, forrásfeltárás, stb./ szintén csatlakozik a főirányhoz.

Összefoglalásul: a krónikus helyhiány ellenére a Könyvtár teljesítette évi tervét, végrehajtotta feladatait, s jelentős előrelépéseket tett különösen a tudományos tájékoztatás területén,

Gazdálkodás

A Könyvtár alapokmány szerint jóváhagyott költségvetése 19,400.000 Ft. volt. Ez az előirányzat azonban a megnövekedett feladatok teljesítéséhez, szolgáltatásaink zavartalan ellátásához nem volt elengedő, ezért az előző évekhez hasonlóan a szükségletfelmérés során póthitel igények merültek fel. Az Akadémia vezető pénzügyi szervei - a költségvetési és beruházási előirányzatok mellett - biztosították számunkra a kért póthitelt is. Így az előző évi pénzmaradvány felhasználásával, valamint irányítószervi hatáskörben történő módosításokkal, amelyben már a Központi Kutatási Alapból jóváhagyott 108.000 Ft is szerepel a költségvetés 21,922.600 Ft összegre emelkedett.

A p ó t h i t e l e k célja az volt, hogy

- megszüntessük a cseretevékenységünknel mutatkozó fedezethiányt,
- biztosítsuk a sokszorosító és reprográfiai szolgáltatások import nyersanyagának beszerzési költségeit teljes mértékben,
- a Székházban lévő "boros pince" felújítási munkáit megoldjuk,
- nyomdaköltségek, gépek karbantartási és egyéb fenntartási kiadásaink fedezetét zökkenőmentesen biztosítsuk.
- A Könyvtár - Központi Kutatási Alapból - a középkori forráskutatásra 86.000.-- Ft, valamint az informatikai és tudományelemzési program megvalósításához, mint új feladathoz 22.000 Ft támogatást kapott.

A költségvetési, beruházási és felújítási hitelkeretek előirányza-

tának és felhasználásának számszerű alakulásáról, valamint a létszám helyzetéről a vonatkozó táblázatok nyújtanak áttekintést.

Személyzeti munka, bérezés

Az 1978 év folyamán a Könyvtár létszáma az alábbiak szerint változott: kilépett 11 fő /4 állandó és 7 időszakai főfoglalkozásu/, belépett 15 fő /8 állandó és 7 időszakai főfoglalkozásu/. Ennek megfelelően a Könyvtár zárólétszáma 1978 dec. 31-én: 128 állandó és 10 időszakai főfoglalkozásu összesen 138 fő. Ehhez járulnak még a változó számú részfoglalkozásu munkatársak: nyugdíjas szakalkalmazottak, takarítószemélyzet, stb.

Ez év folyamán is módunkban állt bizonyos bérfejlesztést nyújtani a Könyvtár munkatársainak. Ez részben a rendeletileg biztosított ún. kötelező béremelésből, részben a differenciált béremelésből adódott. Így 1978. december 31.-re az egy főre jutó átlagbér az 1977. évi 4.295 forintról 4,538 forintra emelkedett.

1978-ban egy fő részesült kormánykitüntetésben /Munka Érdemrend ezüst fokozat/ és 1 fő a "Kiváló Munkáért" tárcakitüntetésben, az ezeknek megfelelő összegű jutalom kifizetésével. Négy fő részesült elnöki-főtítkári dicséretben és jutalomban .

Igazgatói jutalomban részesült a törzsgárda-jutalmakkal és más szokásos jutalmakkal együtt 132 fő, összesen 774,200 Ft összegben. Törzsgárda tagságért jutalomban részesült 4 fő; jubileumi jutalmat kapott 7 fő. Összehasonlításként érdemes megemlíteni, hogy 1977-ben az évi jutalom összege 372,600 Ft volt. 1978 végén sikerült elérni, hogy a munkatársak egy havi /13./ bérnek megfelelő jutalomban részesültek.

Az év folyamán 20 fő részesült segélyben 8.000 Ft összegben és 8 fő kapott illetményelőleget 11.700 Ft összegben.

Politikai, társadalmi szervek

A pártszervezet 1979 január 30-án megtartotta évi beszámoló taggyűlését, amelyen a párttagság értékelte az 1978 évi munkát.

Ennek alapján megállapítható volt, hogy munkatársaink általános véleménye szerint intézményünkben jó a munkahelyi légkör, a mindennapi munka az esetleges nehézségek ellenére is megfelelően folyik, s a munkatársak szeretik munkájukat. Ha bárkinek egyéni gondja, panasza van, bármikor a Könyvtár vezetőségéhez, illetve a pártszervezethez fordulhat segítségért, ahol érdemben foglalkoznak ügyével. A jó munkahelyi légkör megóvása a jövőben is a pártszervezet egyik legfontosabb feladata.

A pártszervezet -- az elmúlt évekhez hasonlóan -- jól együttműködött az igazgatósággal, a szakszervezeti bizottsággal és a KISZ szervezettel. A párttitkár minden esetben részt vett az igazgatósági értekezleteken.

A pártvezetőség megtárgyalta a szakszervezeti bizottsággal -- egyebek között -- a Könyvtár új törzsgárda szabályzatát, amely a vonatkozó rendelettel összhangban egységesíti az akadémiai intézmények törzsgárda mozgalmát.

Többször szerepelt a pártvezetőség napirendjén a KISZ szervezet tevékenysége, az ifjúsági érdekképviselő, illetve az ifjúság politikai helyzete a Könyvtárban. A KISZ titkár is részt vett ezeken az üléseken.

1978 decemberében került megrendezésre az ifjúsági parlament, melynek megszervezéséhez a pártszervezet jelentős segítséget nyújtott. Ez a parlament jobban sikerült az előzőnél, noha a harminc éven aluli fiatalok most sem jelentek meg kellő számban. Még sikeresebb lehetett volna a parlament, ha a fiatalok a sajátos szakmai problémák mellett

többet szóltak volna a fiatal munkatársak beilleszkedéséről az intézmény munkájába és szakmai kibontakozásuk lehetőségeiről.

A pártszervezet az év folyamán két alkalommal tartott szabad pártnapot. Az első alkalommal Demeter András időszerű gazdaságpolitikai kérdésekről, majd Csonka Ernő "Helsinki után a belgrádi találkozóról" címmel tartott előadást.

A Szakszervezeti Bizottság 1978. évi tevékenységének középpontjában, az előző évekhez hasonlóan, egyrészt a könyvtárban folyó munka és a dolgozók kezdeményezéseinek támogatása, másrészt ezzel összefüggésben a tagság élet- és munkakörülményeinek javítása és érdekeinek védelme volt. Tevékenysége mindkét területen a lehetőségekben belül eredményes volt. A könyvtári munkafeladatok megoldását részben az igazgatósági és az osztályvezetői értekezletek keretében, részben aktivahálózata révén az egyes konkrét munkaterületeken támogatta. A tagság élet- és munkakörülményeit érintő kérdések megoldásában több területen sikerült a már régebben esedékes megoldást elérni. Jelentős késéssel ugyan, de végül is központi rendelet tisztázta a pótszabadág mértékét az egyes munkatársi kategóriák számára. Az étkezést ugyan nem az elvárható akadémiai megoldással, hanem a könyvtár igazgatóságának áldozatkészségével sikerült elfogadható körülmények között biztosítani. Központi utasítás alapján átdolgoztuk a könyvtár törzsgárdaszabályzatát is, ennek kedvező eredményei mellett problematikus következményei is mutatkoztak. Az év végén végre sikerült megfelelő helyet biztosítani a munka- és egészségvédelmi szempontból meg nem felelő elhelyezésű Levéltár részére is. Végül a Könyvtár vezetőségével és pártszervezetével az évek hosszú során át kialakított jó munkakapcsolat eredményeképpen 1978 folyamán is sikerült minden alkalommal közös erőfeszítéssel kialakítani egységes álláspontot bér- és jutalmazási kérdésekben.

A Szakszervezeti Bizottság és a Könyvtár felső vezetése közötti jó munkakapcsolat mellett azonban még mindig sokszor csak formális együttműködés tapasztalható az alsófoku szakszervezeti tisztségviselők és az osztályvezetők között. Ennek a helyzetnek a javítása feladata lesz még az elkövetkező éveknek is.

A Szakszervezeti Bizottság saját döntési jogkörét képező kérdések megoldásában is fejlesztette tevékenységét. Kis mértékben - nem egyenes arányban a megnövekedett tagdíjösszeggel - növekedett a szociális támogatás összege. Ennek eredményeként az év folyamán több alkalommal segélyben részesíthettük nyugdíjas kollégáinkat is. Az üdültetés területén évek óta változatlan a helyzet, továbbra is probléma maradt a többgyermekes családok fődénybeli üdültetése.

Hagyományos rendezvényeink közül megemlékeztünk a nőnapról és a gyermekek részére Téli ünnepséget rendeztünk. A tanulmányi kirándulást - és ez már az utóbbi években valósággal hagyománnyá vált - 1978-ban sem sikerült megszerveznünk, részben a kellő érdeklődés hiánya miatt.

Tudományos munka

Az 1978-as évre 29 munkatárs, majd október 1-től egy újabb kolléga kapott kutatónapi engedélyt, az egész év folyamán ezt a kedvezményt huszonkilencen élvezték.

A témák négy nagyobb területre összpontosultak: I. a klasszika-filológia, irodalomtörténet körében 12 munkatárs; II. az akadémia-történet, könyvtártudomány, tudományszervezés témakörben 8 munkatárs; III. az orientalisztika, nyelvtudomány és stilisztika területén 8 munkatárs és végül IV. a történelemtudomány körében 2 munkatárs végzett kutatómunkát.

I/a. Klasszika filológia, I/b. irodalomtörténet

I/a. Durzsa Sándor egy tanulmányt készített "A latin prozódia

középkori forrásai" címmel, továbbá mikrofilmről lemásolt XI. századi grammatikát. Ecsedy Istvánné tovább dolgozott klasszika filológiai témájú egyetemi disszertációján, 1979-ben fogja befejezni.

I/b. Darabos Pál folytatta két témáját, az egyikből: a népi írók irodalomszemlélete címűből egy kisebb tanulmánya elkészült. Fülöp Gézáné az év folyamán megvédte kandidátusi disszertációját, szövegét kiadásra előkészítette, két cikke megjelenés alatt van. Körösiné Merkl Hilda több mint száz címszót készített az Uj Magyar Lexikon norvég és svéd irodalmi címszavaiból, a norvég irodalom magyarországi recepciójáról végzett kutatómunkát egyetemi órái mellett. Németh Évától cikk jelent meg Th. Dekker drámáiról és a szerző prózai műveinek feldolgozását folytatja. Rejtő István befejezte MKÖM 75. kötetének sajtó alá rendezését, az év folyamán megjelent a MKÖM 72.köt. és egy hosszabb szakcikk. Ritók Zsigmondné folytatta az előző évben megkezdett Gyalui Torda Zsigmond műveinek kiadásra való előkészítését és két antológia számára latinból magyar auctor-szövegeket fordított. Scher Tiborné megjelent cikkel előadást tartott a Zágrábban megrendezett nemzetközi szlavisztikai kongresszuson, "Az ukránok" c. készülő kötethez anyagot gyűjtött és egy fejezetet megírt. Suhai Pálné a MKÖM 77. kötetének sajtó alá rendezésében a reá háruló részlet 50 %-át elkészítette, Szabó Istvánné a MKÖM 76. kötetének sajtó alá rendezésében a reá eső rész 60 %-ával elkészült. Vitályos László az év folyamán sajtó alá rendezte az Ady bibliográfiát.

II/a. akadémiatörténet, b. könyvtártudomány, c. tudományszervezés

II/a. Szóllósy László előrehaladt az Akadémia tudományirányító tevékenységét bemutató kötetének átdolgozásával, és befejezéshez közeledik "Az Akadémia elnökségének tevékenysége" c. kiadvány I. kötetének munkálata.

II/b. Büky Béláné folytatta a xerox szolgálat hatásának elemzéséről szóló munkáját és az év második felében külön megbízatásban SCI és az SSCI "forrás folyóiratainak" hazai helyzetéről végzett felmérést. Az utóbbi témából egy kb. másfélives tanulmánya el is készült. Fráter Jánosné a Könyvtár történetére vonatkozó feldolgozást tovább folytatta és kb. egy ivnyi anyag elkészült. Körmendy Kinga sajtó alá rendezte a Publicationes sorozatban megjelenő egyetemi disszertációját és tovább folytatta az esztergomi könyvtárra vonatkozó kutatásait. Rozsondai Béláné sajtó alá rendezte a Publicationesben megjelenő egyetemi disszertációját, egy cikke és egy recenziója készült el. Tőkés László a mikrofilmezés területén OMFb anyagot készített elő és szabványosítási témákat dolgozott ki.

II/c. Balázs Péterné a környezetvédelem kérdéséhez tovább gyűjtött anyagot és a kérdés előtörténetére vonatkozó anyagot összegyűjtötte. Félix Pál folytatta Kina tudománypolitikájáról szóló anyag feldolgozását. Egy részkérdést már 1978 folyamán kidolgozott.

III/a. orientalisztika, b. nyelvtudomány, stilisztika

III/a. Szeidovitz Éva a modern perzsa irodalomról összeállítást készített a Helikon c. folyóirat számára, az Iráni műveltség címmel az Akadémiai Kiadó felkérésére 1979-es leadásra. Szilágyi Gáborné társszerzőként hódoltságkorabeli török elbeszélő forrásokról cikket írt és részt vett a török kéziratok katalógusának összeállításában. Uray Gézáné a külföldi tanulmányuton gyűjtött anyagot bedolgozta a sztepei népek fegyvertörténete c. munkája kéziratába, kétezer sort németre fordított a Chrestomati Sibirica-ba. Vargyas Péter befejezte az ugariti 'má' terminus feldolgozását és egy másik tanulmányt a babilóniai adóelengedésekről. Wojtilla Gyula kandidátusi disszertációja törzssanyagát összeállította, az

elméleti fejezeteket megfogalmazta, a kiértékelő rész a témavezetőnél /Harmatta J./. A kandidátusi disszertáció 85 %-a elkészült.

III/b. Bencze Lóránt stilisztikai témáin tovább dolgozott. Két cikket befejezett, egy harmadik az év folyamán megjelent. Kertész Judit történeti grammatikai anyag cédulázásban kb. 9.000 cédulát készített. Tózsér Ágnes /október 1. óta/ Petőfi képzőstatisztikai vizsgálatait folytatja.

IV. történelemtudomány

M. Kondor Viktória társszerzővel közösen Batthyány levelekből publikált, 3 recenziója jelent meg és tovább folytatta egy nagyobb - a Publicationesbe megjelenésre - tervezett Bathyány-publikáció összeállítását. Szántó György az Akadémiai Kiadó jubileumára két fejezetet készített az akadémiai könyvkiadás történetéből, ezt a kb. 4 ives anyagot egyetemi doktori disszertációként benyújtotta.

Állománygyarapítás

1978-ban a modern könyvgyarapodás üteme 9 %-kal alacsonyabb volt az előző évinél.

1977-ben 14.105 köt. 12.888 mű 4.909.328.- Ft. értékben

1978-ban 12.980 " 12.072 " 4.470.594.- Ft. "

A csökkenés a cseréből /1.231 köt./ és a kötelespéldányból /200 köt./ származik. A kiadás helyét tekintve: hazai kiadványokból 10 %-kal, szovjet könyvekből 20 %-kal leltároztunk kevesebbet. A csökkenés erősebb szelektálással és a csereküldemények alacsonyabb számával magyarázható. A Szovjetunióból 1977-ben 4.098 köt., 1978-ban 3.537 kötet érkezett; ezekből 3, 186 köt., ill. 2.467 köt. került az állományba. A 20 % csökkenés csak a tavalyival összehasonlítva szembeszökő, az 1976. évhez hasonlítva már nem, mert annál 200 kötetrel több. A népi demokratikus országokból, a kapitalista és a harmadik világ országaiból származó gyarapodásnál nincs változás.

A könyvek szakok szerinti megoszlása az előbbi évekhez hasonlóan alakult.

Vásárlásokra a tavalyival azonos összeget: 2,800.000.- Ft.-ot fordítottunk. Örvendetes azért a vételként érkező könyvek kötetszámában mutatkozó 10 % növekedés. Az új deviza átszámítási kulcs, amely 1978. május 15-én lépett életbe, 20-25 %-kal növelte pénzünk vásárlóerejét. Több rendelést küldhettünk ki, a beérkező könyvek pedig olcsóbbak lettek, annak ellenére, hogy a tőkés könyvpiacra az árak tovább emelkedtek.

Cseretevékenységünket az MTA tudománypolitikája és szervezési céljainak szabják meg. Feladatunk: eljuttatni az akadémiai kiadványokat más könyvtárakba és tudományos intézményekbe, saját vagy a főhatóságunk által kötött megállapodások alapján, hogy viszonzásul megkapjuk azok kiadványait.

A könyvcseré vonatkozásában a partnereknek kiküldött művek száma az 1977. évi szinten mozgott, a költségek azonban csaknem megkétszereződtek: 1977-ben a kiküldött 5.940 kötet 654.518 forintba, 1978-ban a kiküldött 6.226 kötet pedig 1.109.478 forintba került. Rövid idő alatt ilyen nagyarányú áremelkedés még nemzetközi viszonylatban sem volt tapasztalható, ezért a 2.100.000 forintos költségvetési előirányzatot 1 millió forinttal kellett túllépnünk, hogy eleget tehessünk kötelezettségeinknek.

Megnehezítette a szerzeményezési munkát az, hogy a könyvek beérkezése az év folyamán egyenetlen volt. A vétel kétharmadát az év második felében szállították le. Feldolgozásra való előkészítésük - leltározás, raktári számozás, tulajdonbélyegzés - a katalogizálási kapacitásnak megfelelően haladt. A címléírásra átadott kötetek száma valamivel nagyobb volt, mint a naplózottaké, mivel a visszamaradt könyveket is sikerült a Feldolgozó Osztálynak átadni.

Az állománygyarapítás eredményességét gátló problémák: az árak emelkedésében, a rendelések teljesítésének elhúzódásában, sőt elmaradásában, a több kötetes művek hiányos beérkezésében jelölhetők meg. A szokásosnál többet reklamáltunk, mégis sok a teljesítetlen vagy részben teljesített rendelés. A sok kötetből álló művek gyakran csonkák maradnak.

A szerzeményezésben megoldásra váró feladat a szlavisztika gyűjtése, valamennyi szláv nyelvű irodalomra való kiterjesztése és rendszeressé tétele.

A Folyóírattárba az év folyamán 5.673 kötet, illetve 26.853 darab periodikus kiadvány érkezett. Ebből vétel 1.096, csere 3.948, kötelelepény 576 és ajándék 53 darab. A Folyóírat az év folyamán 145 új folyóíratot és 47 sorozati kiadványt vett állományba.

A Kézirattár és Régi Könyvek Gyűjteménye 1978-ban 7.516 db.

kézirattal és 60 régi könyvvel gyarapodott.

A Kézirattár vásárolt beszerzései közül külön említést érdemelnek a következők: Sebestyén Gyula hagyatékának töredéke, Szalatnai Rezső hagyatéka, Herepei János hagyatéka, Trencsényi-Waldapfel Imre levelezése, Csekey István hagyatékának kiegészítése, Szilágyi Sándor hagyatékának töredéke, Barsi József levelei, Szabó Dezső egy novellája, Bisztray Károly naplója, Babits-kéziratok, valamint számos kisebb kézirat.

Ajándékként kerültek a gyűjteménybe a következő fontosabb kéziratok: Lengyel József hagyatékának kiegészítése, François Gachot hagyatéka, Korach Mór hagyatékának első része, Renner János hagyatéka, Ranschburg Pál hagyatéka, Bartók Béla Román kolindák c. kézírata és levelezőlapjai, Nyireő István hagyatéka, Szirmai Károly hagyatékának kiegészítő része, Entz Géza: A Baranya megyei ásatások ... c. kézírata stb. stb.

A ~~TMB~~-től 412 kandidátusi és doktori disszertációt kaptunk megőrzésre 445 kötetben.

Beszerzési ügyben számos budapesti kiszállás történt.

A Régi Könyvek Gyűjteménye az alábbi fontosabb művekkel gyarapodott:

Le sacra de Louis XV. Paris, 1722.; Coccius Sabellicus: Opera. Basel, 1538.; Irenaeus: Opera. Basel, 1571.; Philo: Opera. Basel, 1527.; Cicero: Orationes. Venetiis, 1546.; Németországi nyomtatványok kolligátuma /1510-1520/ magyar nyelvű 16. századi kéziratok szövegeivel.

A Keleti Gyűjtemény az év folyamán 226.232 forintot fordított beszerzésre. Ezenkívül külön tételként szerepelt Germanus Gyula könyvtárának megvásárlása 25.000 forintért. A gyűjtemény kéziratállománya három tétellel gyarapodott. Az orientalisztikai folyóiratok száma 20 új címmel

nőtt, s kurrens periodikák gyarapodása mintegy 3.300 darab. A Keleti Gyűjtemény gyarapításainak nagyobb része a cserekapcsolatokból származik.

A Reprográfiai Osztály Mikrofilmtárában vétel útján Firenzéből, Berlinből, Drezdából és Münchenből szereztek be kézirat-mikrofilmeket. A csere keretében pedig jelentős állománygyarapítást jelentett a Bukaresti Állami Könyvtárból érkezett, 12 gyulafehérvári kódexet tartalmazó mikrofilm. Leningrádi könyvtárakból régi magyar nyomtatványok, könyvcimlapok és keleti kéziratok mikrofilmje érkezett cserében.

Kiadványcsere tevékenység

Az MTA Könyvtára 1978-ban 86 állam 1,592 intézményével állt cserekapcsolatban. A kiadványcsere keretében a Könyvtár az év folyamán 6.226 könyvet, 7.642 folyóiratot és 32 mikrofilmet küldött ki cserepartnerének, s 7.823 könyv, 4.927 periodika és 23 mikrofilm érkezett.

A csere bonyolításával foglalkozó Nemzetközi Csereszolgálat e fontos szerzeményezési funkciója mellett számos más feladatot is ellátott. Már említettük a Nemzetközi Textológiai Kollokvium megszervezését és lebonyolítását. Ezenkívül folyamatosan gondoskodott a Könyvtár külföldi látogatóinak fogadásáról, programszervezéséről, a könyvtári munkatársak külföldi utjainak előkészítéséről, idegen nyelvű levelezésről és egy sor más feladat ellátásáról.

A fenti tevékenységi kör eredményeként a Könyvtár állománya 1978. december 31-én:

836.169 kötet könyv
221.051 kötet periodikus kiadvány
411.632 kézirat
17.419 mikrofilm

azaz 1.486.271 egység

Feldolgozás

A Feldolgozási Osztály munkaerőhelyzete csak az év végére stabilizálódott, így ez év folyamán is jelentős nehézségekkel küszködött. Ennek ellenére 1978-ban a teljes feldolgozó szalagon 11.779 könyv futott keresztül, ami egészében véve megfelelt az utóbbi évek átlagának. Ez a feldolgozási kapacitás elégséges volt ahhoz, hogy - az 1977-es esztendő némileg magasabb teljesítményeit követően - az Osztály felszámolja a 2 éve keletkezett lemaradást. A beérkező új könyvek folyamatos feldolgozását biztosította, a feldolgozás menete nagyjából egyenletes volt, fennakadás csak a cédulafeldolgozásban és a cédulabeosztásban jelentkezett.

Míg az előző évben a feldolgozó munka terén a restancia felszámolása volt az általános célkitűzés, s ezt a célt a Könyvtár belső szervezéssel, fokozott anyagi ráfordításokkal igyekezett elérni, 1978-ra a munkaerőhelyzet stabilizálását tüzték ki elsődleges feladatul. Ez azonban az Osztály munkaerő helyzete miatt egyáltalán nem ment se könnyen, se a tervezett ütemben.

Az Osztály a sok személyi bizonytalansággal járó helyzetben csak különböző munkaszervezési megoldásokkal tudta fenntartani a munka folyamatosságát. Így többek között 4, illetve később 3 munkatárs címleirási többletmunkát vállalt. Ezt követően az egyik szakozó címleirői munkakörbe került, s az ellátatlan szakozói munkát ugyanez a munkatárs munkaidőn túl végezte el. Ezekkel a szervezési fogásokkal elérték azt, hogy az új könyvek átvétele és feldolgozása folyamatos volt. Az elért eredmények számszerű adatai azt mutatják, hogy a feldolgozási munka két alapfázisa, a címleírás és az osztályozás közt nem volt lényeges eltérés /11.948 címleírás, 11.779 szakozás/.

Nem mondható el az egyenletes munkamenet a feldolgozás járulékos fázisairól, a cédulasokszorosításról, illetve a cédulák fejelésé-

ről és szétosztásáról. 1978-ra az előző évről 2.900 mű sokszorosítása huzódott át. Ez természetesen a további cédulamunkákban /fejlesztés, besorolás/ jelentős többletmunkát okozott. Így átmenetileg lemaradás keletkezett a szolgálati betűrendes katalógus beosztásában, de ezt az év végére sikerült felszámolni.

Az év során foglalkoztak az ormicédula-pótlás kérdésével. Az időközben elkészült szakértői vélemény figyelembevételével javaslat készült, mely a problémát szerény keretek közt, az osztály megfelelő megerősítésével úgy kívánja megoldani, hogy a katalógusjavítás keretében először az állományrevíziós javításokat végzik el, s ehhez kapcsolódva szervezik meg az olvashatatlan cédulák újrasokszorosítását. Mégpedig nem a cédulák mechanikus és teljes cseréjét, hanem válogatva, a könyvek esetleges selejtezésével összekötve.

Az Osztály figyelemmel kísérte az új cimleirási szabvány előkészítését, az időközben megjelenő részsabványokat munkatársaink tanulmányozták, s a szabvány bevezetésének kérdéseiről, nemkülönben a tervezett központi cédulaellátásról az osztályvezetőket is tájékoztatták.

A feldolgozó munka teljesítménye számszerűleg a következőkben foglalható össze: elkészült cimleirás: 11.948, osztályozás: 11.779, sokszorosított tételek száma: 18.564, katalóguscédulák rendezése és besorolása: 89.733, kat. cédula gépelés: 15.647.

A Folyóírattár feldolgozási munkája a szokásos módon, zökkenőmentesen folyt. A kurrens periodikák bevezetése a katalógusba, az előző évfolyamok és pótlások beszámozása hiánytalanul megtörtént. Az év folyamán 134 új cimfelvétel készült és megtörtént ezek szakozása is. A retrospektív feldolgozó munka keretében 1.683 kötet esetében hozzáírás, 1.359 kötet esetében pedig új cimfelvétel történt. Az osztály a külföldi folyóiratok központi címjegyzéke számára 3.122 bejelentést továbbított.

A Kézirattár és Régi Könyvek Gyűjteményében folytatódott a RAI-iratok mutatózása, befejeződött a Molnár Erik-hagyaték rendezése, megkezdődött a katalógizálása. Folytatódott a Bartucz-hagyaték rendezése. Elkészült az Eötvös Loránd-hagyaték feldolgozása. Elkészült Győry Dezső leveleinek és verseinek, Varró István hagyatékának, Markó Árpád hagyatékának és Szabó Dezső hagyatéka fennmaradt töredékének, valamint számos kisebb beszerzésnek a feldolgozása. Megkezdődött Zolnai Gyula és Béla hagyatékának a rendezése.

Az MTAK Kézirattári Katalógusok sorozatban megjelent a 10. kötet: Kállay István: Kandidátusi és doktori disszertációk. /358 l./, valamint a 11. kötet: Sáfrán Györgyi: Kosztolányi Dezső hagyatéka. - Kosztolányi Dezsőné Harnos Ilona hagyatéka. - Hitel Dénes gyűjteménye. /177.l./ c. műve. Az Arany János-kéziratokat tartalmazó következő kötet 1979 elején készül el.

A Régi Könyvek Gyűjteményében folytatódott az antikva és egyéb régi könyvek katalógizálása és a címfelvételek revíziója. Befejeződött a Batthyány-könyvtár feldolgozása. Megtörtént a Teleki-könyvtár feldolgozatlan részének naplózása, megkezdődött a kötetek katalógizálása.

A címfelvételek sokszorosítása továbbra is nehézkesen történik, a korábbi években leadott címfelvételekből azonban 1978-ban tekintélyes mennyiség érkezett vissza sokszorosítva, ezáltal igen nagyszámú katalógus-cédulával gyarapodott a katalógus.

Befejeződött a latin kódex-gyűjtemény kötéseinek leírása, elkezdődött a Ráth-gyűjtemény kötéseinek feldolgozása.

A Keleti Gyűjteményben 1.100 mű cimleírása és szakozása készült el. Az új folyóiratok bevezetése a katalógusba folyamatosan haladt. A betűrendes katalógusba mintegy 3.600 cédula került beosztásra.

A Mikrofilmtárban megtörtént az állományba vett mikrofilmek feldolgozása. Az előző évben készült katalóguscédula-stencilek sokszorosítása 1978-ban befejeződött /983 db cím/, sor került a levonatok beosztására is / 4.915 db/. Tovább folyt a mikrofilmtári képkatalógus építése, a képek, illusztrációk feldolgozása.

Raktározás

Az Olvasószolgálati Osztály az Ujpesti-rakparton megkezdte a "Magyar Akadémia" szak felállítását. E szak használat sohasem volt gyakori, értéke azonban mégis nagy, mert elvileg tartalmazza az Akadémiának a háboru előtt kiadott minden könyvét és folyóiratát. A szaknak a raktár sarkából való kiszabadítása régi óhajunk, mert a szennyvizlevezető csövek alatt nem volt biztonságban. Szerencsére az állománynak nagyobb baja nem történt, mindössze néhány összepenészedett könyvet kellett selejtezni.

A törökbálinti DEPO II. 2. számú épületében készülő raktár műszaki átadása az építővállalat és a DEPO Vállalat részéről - szóbeli nyilatkozatuk szerint - megtörtént, bár a könyvtár részéről senki sem vette át a létesítményt.

A belső berendezés /technológia/ beruházási programja elkészült /Iparművészeti Főiskola Belsőépítészeti Tanszéke - KÖZTI/, a főtitkári jóváhagyás is megtörtént, a kiviteli terv elkészítésére azonban a KESZ Beruházási Iroda még nem tudott tervezőt találni.

A légállapot egy éven keresztül végzett mérése befejeződött az Állami Biztosító már működő nyomtatványraktárában. Az eredmény váratlan: a téli hónapokban a relatív nedvességtartalom tartósan 5-14 százalékkal a megengedett 45 százalék alatt volt. Ezt a termoventillátoros fűtés okozta. A Könyvtár igazgatósága szakértői véleményt kért Száva Györgytől,

az Iparterv mérnökétől a légnedvesítésre. Száva javaslata szerint a termoventillátoros fűtést konvektoros fűtéssé alakítva, légnedvesítésre megfelelő készülékeket alkalmazva el lehet érni a kívánt légállapotot, - kivéve a tartós nyári hőséget. A légnedvesítő és szellőző berendezést az állványzattal együtt kell megterveztetni.

Az év folyamán elkészült az Arany János utcai volt asztalos műhely, valamint a székházban lévő ugynevezett boros pince felújítása. Az előbbi -- mintegy 60.000 kötet kapacitású raktártér - betelepítése is megtörtént. A "boros pince" bepolcozása 1979-re huzódik át.

Állományrevízió, állományvédelem, köttetés

Az 1977. évi nyári nagy állományrevíziónak az Olvasószolgálati Osztályra háruló utólagos tennivalóit elvégezték.

1. A revízió alkalmával kiemelt könyveket átnézték, a hibákat minősítették, a katalógusjavítás nélkül megoldható hibákat kijavították.

2. A hibásként kiemelt órlapokat feldolgozták, s az illetékes osztálynak továbbították.

3. A hiányzó könyveket a raktárban újra ellenőrizték, és elkészítették a hiányjegyzéket.

A fennmaradó hibák felszámolása, a hiányoknak a nyilvántartásokból való törlése a Beszerzési és a Feldolgozó Osztály feladata.

Befejezték a Magyar Irodalom szak állományrevízióját. A szakban az inventáriumi tételek száma 21.835. A kötetek száma azonban eredetileg jóval több volt ennél, mert mintegy 5000 kötetet - a sorozatokba tartozókat - mindössze néhány sorozatcím alatt tarottak nyilván. A revízió megállapította, hogy a szakhoz tartozó kötetek száma kb. 33.300 lehetett, s ebből a revízió idejére 9000 kötet hiányzott. A hiányzó kötetek száma azért ilyen nagy, mert az 50-es évek elején a ponyva és fél-ponyvaregény

sorozatokat majdnem teljesen zuzdába küldték.

A revízió után megkezdődött a hiányzó könyvek katalóguscéduláinak kiemelése /6075 db./

Az év folyamán a Szerzeményezési Osztály kérésére megkezdődött a "Philosophia" szak rekatalógizálásra való átadása. 742 kötetet adtak át, de a Feldolgozó Osztály kapacitás hiánya miatt a futószalagon a rekatalógizálás nem ment még át.

Az állományvédelmi munkák keretében két külső szakember bevonásával folytatódott a Könyvtár igen értékes régi könyveinek, kéziratainak restaurálása. Az év folyamán 27 kötet restaurálása készült el.

A könyvkötészet az év közben bekövetkezett munkaerőkiesések /s munkelőhiány/ ellenére is jelentős munkát végzett, bár a Kötészet jelenlegi teljes létszáma /egy új munkatárs is beállt az év folyamán/ sem elegendő arra, hogy a Könyvtár kötetési szükségletét kielégítse. A Könyvtár igényei mellett gondolni kell az intézeti hálózat kötetési gondjaira is. Ezért -- ha minimális mértékben is --, de erőfeszítéseket kell tenni a legsúlyosabb helyzetben lévő intézeti könyvtárak gondjainak enyhítésére is.

A Kötészet az év folyamán 2.100 folyóiratkötet, 2.000 raktári könyv, 200 keleti könyv és 100 kéziratári mű kötését végezte el. Ezen felül az MTA részére is teljesített mintegy 1.200 kötetet. A szorosan vett kötetési munkákon kívül a kötészet több száz tékát, dobozt, stb. s több diszes mappát is készített.

Olvasószolgálat

Az Olvasószolgálati Osztályon az olvasóforgalom az előző évihez képest növekedett, de 1977-ben az állományrevízió miatt az olvasóforgalom szünetelt, tehát lényeges változás nem történt.

A kölcsönzés folyamatos reklamálása mellett ebben az évben is történtek próbálkozások a többéves kölcsönzési hátrálékok felszámolására. Az Osztály egy több száz tételből álló jegyzéket állított össze azokról a kikölcsönzött könyvekről, amelyeket a kölcsönvevők elvesztettek. A pótlás módjáról a Beszerzési Osztállyal közösen kialakított tételenkénti elbírálás alapján kell dönteni.

Az Osztály munkaköréhez tartozó, épületen belüli idegenvezetésre 11 alkalommal került sor.

Az Olvasószolgálati Osztály az év folyamán 2.340 olvasót tartott nyilván, 11.499 kölcsönzést bonyolított le. Az olvasótermi használók száma 16.117 volt.

A nemzetközi és belföldi könyvtárközi kölcsönzés területén a Könyvtár 1.656 esetben adott és 350 esetben vett kölcsön műveket.

Az Olvasószolgálati Osztály mellett - a maguk szakterületén - igen jelentős olvasószolgálati és tájékoztató munkát végeznek a Könyvtár egyes különgyűjteményei is /a Folyóíratár, a Kézirattár és Régi Könyvek Gyűjteménye, a Keleti Gyűjtemény, a Mikrofilmtár, valamint a Levéltár/.

Tájékoztatási munka, kiadványok

Az Olvasószolgálati Osztály az év folyamán, az olvasók helybeni tájékoztatásán kívül, mintegy 1200 alkalommal adott tájékoztatást a Könyvtár állományára és használatára vonatkozóan a szóban és írásban érdeklődőknek.

Az 1977-ben új szolgáltatásként indított figyelőkarton szolgálat az új külföldi könyvbeszerzésekről zökkenőmentesen, közmegegyezésre folytatódott: 130 kutató részére 614 figyelést végzett. A kartonokat négyszer küldte szét. A figyelőkartonok alapján való kölcsönzést több ízben tapasztalta. Mindössze egy-két esetben fordult elő, hogy a

figyelőkartonok alapján egy könyv kikölcsönzésére ketten jelentkeztek.

Az Uj külföldi gyarapodásaink jegyzékéből az év folyamán két szám kézírata készült el, de csak egy szám jelent meg.

Mint említettük a Folyóíráttár és a többi különgyűjtemény is fontos szaktájékoztatási tevékenységet folytatott.

A Tájékoztatási és Bibliográfiai Osztály munkája az év folyamán a következő tématerületek köré összpontosult:

1. Tudományszervezési dokumentáció és tájékoztatás, valamint általános jellegű tájékoztató munka. 2. Kiadványtevékenység, sokszorosítás. 3. Akadémikus bibliográfia. 4. Nemzetközi társadalomtudományi információs munka /MISZON/.

1. Tudományszervezési dokumentáció - tájékoztatás

A tudományszervezési dokumentációs munka keretében megjelent a Tudományszervezési Tájékoztató 17. évfolyamának 6 száma, 950 példányban, 780 nyomtatott lapon, összesen 61.6 szerzői iv terjedelemben. A 61.6 szerzői ivből 13.7 iv belső munkatársak munkája és a további 47.9 szerzői iv terjedelemben pedig külső munkatársak összeállításai.

A tudománypolitikai expressz tájékoztatás keretében akadémiai, állami és vezető pártszervek ill. azok vezetői 153 iv terjedelemben kaptak gyors tájékoztatást.

Az általános tájékoztató munka során az Osztály 94 esetben adott írásos információt, 19 esetben pedig szóbeli ill. konzultációs jellegű felvilágosítást.

A tájékoztatási kérdéscsoportok egy része az aktuális évfordulóhoz; irodalmi /Molnár Ferenc, J.J. Rousseau stb./, kulturális /akadémiai könyvnyomtatás stb./, politikai /KMP megalakulása stb./ események-

kel kapcsolatos megemlékezésekhez fűződtek. A kérdések más részét a társadalomtudományok, a kultúra aktuális kérdései stb. tématerületekre vonatkozó irodalomkutatás jelentette. A megkeresések között jelentős számban szerepeltek továbbá a magyar és külföldi tudósokkal kapcsolatos biográfiai és bibliográfiai adatkérések.

Az osztály gyűjtötte az MTA Könyvtárra vonatkozó sajtócikkeket.

2. Kiadványtevékenység, sokszorosítás

Az év folyamán az MTAK kiadásában a "Közlemények" sorozatban megjelent a Scientia et virtus. Un commentaire anonyme de la Consolation de Boèce c. mű Durzsa Sándor gondozásában.

A "Kézirattári Katalógusok" sorozat 10. és 11. köteteként Sáfrán Györgyi: Kosztolányi Dezső hagyatéka, valamint Kállay István szerkesztésében a Kandidátusi és doktori disszertációk kumulatív katalógusa c. kiadványok láttak napvilágot.

A "Keleti Tanulmányok" sorozatot ez évben a "Jubilee volume of the Oriental Collection 1951-1976" c. gyűjteményes kötet képviselte.

Továbbá megjelent sorozaton kívüli kiadványként az Új szerzemények jegyzékének két száma, a "Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára 1826-1976" c. kötet 2. kiadása, valamint egy ismertető füzet kiadványainkról.

A Könyvtár kiadásában megjelent munkák összesen 256.1 nyomdai ivet tesznek ki, melyből 129 ivnek szerkesztése és nyomása helyben 62,6 iv belső szerkesztésű, de nyomása külső nyomdában történt, 35.7 iv külső szerkesztésben, de saját nyomdában készült, míg 28.8 ivnél a Könyvtár a szellemi kiadó szerepét töltötte be.

A kiadványok kereskedelmi forgalomban való terjesztését az Akadémiai Kiadó végezte.

A nyomda összes oldalnyomásainak száma 1,466.230, melyből 1,121.150 oldalnyomás képviseli a kiadványokat, 345.080 oldalnyomás pedig az ügyviteli nyomtatványokat.

3. Akadémikus bibliográfia

Az Osztály mintegy 210 akadémiai tag munkásságát kísérte figyelemmel. 2.758 új bibliográfiai tétel gyűlt össze a nemzeti bibliográfiák, valamint a magyar folyóirat és könyvanyag átnézése alapján. E munkával kapcsolatosan tovább folyt az akadémikusok hozzánk eljuttatott külföldi különlenyomatainak gyűjtése és feldolgozása.

Nemzetközi társadalomtudományi információs munka /MISZON/

Az elfogadott munkatervek alapján a MISZON-nal kapcsolatos munkák egyrészt a MISZON automatizált rendszerének létrehozása, másrészt a közös kiadványok megjelentetése köré összpontosult.

A feladatok teljesítése érdekében különböző munka értekezletekre és tanácskozásokra került sor. E tanácskozások témájaként napirenden voltak a MISZON közös kiadványok megjelentetésével kapcsolatos kérdések, az interdiszciplináris kutatások információellátásának problémái, az információ fejlesztésének kérdései, a mágnesszalagos információcsere rendszerbeli és műszaki feltételeinek a kidolgozása.

Az automatizálás programjában előrelépést jelentett a rubrikátor, a bázis teaurusz, a kommunikációs formátum témakörében megfelelő anyagok kidolgozása, ezeknek az alapanyagoknak az összeállításában a Könyvtár is részt vállalt.

Az év folyamán 7 MISZON kiadvány jelent meg, részben bibliográfiai, részben referáló, aktuális problémákkal foglalkozó témakötetek /Pl. Fejlett szocialista társadalom - A proletár internacionalizmus - a szocialista realizmus stb./. Továbbá bibliográfiai anyagot szolgáltatunk az INION "Bibliográficseszkij Ukazatel" különböző sorozataiba és referátumokat küldtünk ugyancsak az INION Referativnij Zsurnal sorozatai számára.

E munkák során összesen 84 referátumot /403 oldal terjedelemben/ és 560 annotált bibliográfiai tételt küldtünk ki.

Az Osztály részt vett a MISZON és az INION kiadványok magyarországi terjesztésében, 37 különböző kötetet kb. 2.000 példányban küldött meg érdekelt intézményeknek.

Technikai szolgáltatások

A beszámoló a fentiekben már kitért a Sokszorosító Csoport és a Könyvkötészet munkájára. Itt a Reprográfiai Osztály két részlegéről számolunk be.

Mikrofilmtár és Fotolaboratórium

A megrendelések jellegében és teljesítésében sem volt változás. Mikrofilmek teljes művekről, nyomtatványokról és kéziratokról készültek. Illusztrációk, képek, kéziratrészletek, régi nyomtatványok, térképek reprodukcióit 35 mm-es kisfilmfelvétel, 6x6 tekercsfilmfelvétel vagy 9x12 cm-es síkfilmfelvétel formájában állítottak elő. Nagyítások ezekről a felvételekről és a meglévő állományról különféle méreteken készültek. Az utolsó negyedévben elkezdték az Akadémiai Könyvtár és állományát bemutató színes dia sorozatok előállítását, először a Keleti Gyűjtemény képeit állították elő.

A mikrofilmezés nagyobb részét az állománybiztosítási ill. állománygyarapítási fényképezés töltötte ki. A mikrofilmezés tervezett mennyisége 160.000 volt, elkészült 181.000 felvétel. Az állományba vett mikrofilmek tartalmi összetétele a következő: MTAK Kézirattári állomány: 47.756, Keleti Gyűjtemény: 163, Akadémiai Levéltár: 3.529, Vidéki kéziratgyűjtemények: 78.618, Külföldi kölcsönzés: 3.017, összesen 133.083 felvétel.

A tervezettnél és lehetségesnél kevesebb felvétel készült a Keleti

Gyűjtemény állományáról és átkölcsönzött nyomtatványokról, több mikrofilm készült vidéki kéziratokról, elsősorban az esztergomi Főszékesegyházi Könyvtár állományáról.

A fotólaboratórium az év folyamán 183.065 felvételt teljesített. A mikrofilm-másolatok száma 8.121 m., a nagyítások száma 13.113 db.volt.

Gyorsmásoló /xerox/ Csoport

A műszaki helyzet, a készülékek száma 1977-hez képest változatlan volt /2 IBM, 1 Xerox 720/. A több mint 10 éve erősen igénybe vett xerox gép 720 műszaki állapota azonban tovább romlott, pótlásáról 1979-ben kell gondoskodni. A házi sokszorosító műhelyben lévő Rex Rotary gépen a Xerox Csoport munkatársa rendszeresen dolgozott heti két napon. Ennek köszönhető, hogy a fóliakészítést és a fóliák sokszorosítását rendszeressé lehetett tenni, s ez bizonyos mértékig kimélte az IBM gépeket /1977-ben 1880 db., 1978-ban 2499 db fólia készült, a levonatok száma 50.000-rel emelkedett/. Sajnálatos, hogy az előző évi csökkenő tendencia után kis mértékben ismét nőtt az MTA Hivatala számára készített ügyviteli másolatok száma /az 1977 évi 487 ezerről 503 ezerre/. A legsürgősebb hivatali megrendelések teljesítésére sok esetben sokszorosítógép helyett gyorsmásoló gépet kellett igénybe venni. A hivatali és hozott megrendelések megnyugtató szabályozása, korlátozása még nem történt meg.

A Csoport az év folyamán összesen 1,032.604 db. gyorsmásolatot vagy gyorsokszorosítást készített. Ebből az MTA Könyvtára számára 108.396 db. és az MTA hivatali szervei számára 503.994 db. készült.

Hálózati és módszertani munka

A Fejlesztési és Hálózati Szolgálat személyzeti nehézségei ellenére teljesítette rutinfeladatait és a munkatervében előírt feladatokat.

1979 április 20-án tartotta meg a hálózati értekezletet, melyen az

idén először meghívott előadó tartott továbbképző előadást. 25 intézetet látogatott meg, közöttük 5 vidékit. A könyvtárosok személyesen és telefonon a szokásos gyakorisággal keresték meg a szolgálatot. Elvégezte az intézetek külföldi könyv- és folyóiratrendeléseivel, KC-bejelentéseivel és nyomtatványellátásával kapcsolatos munkákat. Az intézeti könyvtárak nagy részében végeztek az év folyamán állományellenőrzést és ezt követően selejtezést és törlést, ezek ellenőrzését és jóváhagyását is elvégezte. Nagy megterhelést jelentett az osztálynak az OSZK KC által végzett retrospektív folyóiratlelőhely-jegyzékkel kapcsolatos munka. 7 előzetes kiadvány füzeteit küldte szét a könyvtáraknak, majd visszaérkezésük után ellenőrizte és visszajuttatta az OSZK-nak. Felmérte az intézetek reprográfiai felszereltségét, az eredmények értékelése folyamatban van.

Továbbra is segíti a Szolgálat a középfoku könyvtárosok főiskolai államvizsgára való felkészülését, amennyiben folyamatosan gyűjti és az igénylők rendelkezésére bocsátja a kötelező irodalmat. A szakdolgozatokkal kapcsolatban konzultációkat tartott.

Az idén is több könyvtárban volt személyzeti változás, az új könyvtárosok kiválasztásáról rendszerint a Szolgálat gondoskodott.

A rutinfeladatok elvégzése mellett az év munkájának nagy eredménye, hogy elkészült a katalógus a hálózati könyvtárakba járó kurrens folyóiratokról.

Akadémiai Levéltár

Az Akadémiai Levéltár 1978. évi tevékenységét a jóváhagyott munkatervi feladatok és a jelentkező igények alapján végezte.

A munka hatékonyságát, a tervszerű teljesítést változatlanul hátrányosan befolyásolták a hiányos munkakörülmények és munkafeltételek

adottságai. Amennyiben a közeljövőben a Levéltár elhelyezésében előnyös változás következik be, az majd nagyban elősegíti a levéltári célok megvalósítását és a tudományos kutatómunka végzését.

A Levéltár 1978-ban is alapvető céljának tekintette a kezelésében lévő levéltári anyag további rendezését, feldolgozását, segédletekkel való ellátását, törekedve a kutatási igények, az információk és egyéb szolgáltatások minél teljesebb kielégítésére. A Levéltár munkatársai munkájukat a kitűzött célok és feladatok megoldása érdekében igen eredményesen végezték. / A Levéltár tevékenységéről részletes beszámoló készült, mely megtekinthető a Könyvtár igazgatóságán./

Középkori Kódex-hungaricum Kutató Csoport

A munkálatok augusztus 1-én megkezdődtek a következő személyek részvételével: Csapodi Csaba /aug.1. - dec.31./, Körmendy Kinga /szept. 1. - dec.31./, Fülep Katalin /szept.1. - szept.30./, Rozsondai Béláné /okt.1. -dec.31./.

A munkálatok során - az eddigi publikációk és Csapodi Csaba valamint Csapodi Csabáné korábbi saját gyűjtései alapján - elkészült 423 kódexről végleges leírás, 192 kódexről ideiglenes leírás /a helyszínen kiegészítendő/ együtt 615 kódex-leírás, ezenkívül 461 elveszett, de adatból ismert kódex leírása, vagyis összesen 1076 tétel. Ezen kívül a Csoport összegyűjtötte a kódexkatalógusok címeit az „TAK 1950 óta feldolgozott és szakkatalógusban feltárt anyagából teljesen, részben pedig az OSZK kézirattári segédkönyvtárának anyagából.

Az Informatikai program

Az MTA főtitkára kezdeményezésére indított program előkészítő munkáinak vitelére Braun Tibor, a kémiai tud.kandidátusa, az ELTE tud.

főmunkatársa kapott megbizást. Egy ideig segédkezett benne dr. Eőry Ajándok tud.főmunkatárs is /mindketten másodállásban/.

I. Előzetes tevékenység

A program három előzetes jellegű tevékenységgel indult:

1. Megtörtént a külföldön működő és hozzáférhető gépi szakirodalmi adatbázisokkal kapcsolatos dokumentáció összeállítása.
2. Felmértük és értékeltük a gépi szakirodalmi adatbázisokkal való hazai kapcsolatokat ill. meglátogattuk azokat az intézményeket, ahol ilyen - általában szakosított - adatbázisokat már működtetnek.
3. Ugyancsak felmértük és értékeltük a gépi szakirodalmi adatbázisokkal kapcsolatos helyzetet a szocialista országokban ill. tanulmányi látogatást tettünk a Wroclawi Műszaki Egyetem Központi könyvtáránál /Székely Dániel, Braun Tibor, Ruff Imre egy.tanár/, ahol 9 külföldi gépi adatbázist működtetnek.

II. Konkrét lépések

A fenti előzetes vizsgálatok eredményeképpen tanulmányt készítettünk azokról a lehetőségekről, amelyek a szakirodalmi és információs tevékenység javítását szolgálnák a Magyar Tudományos Akadémián. - A tanulmány publikálásra is került a Magyar Tudomány 1978. 12.számában /Rózsa György - Braun Tibor tollából/.

Következő lépésként két irányban folyt a program kiépítése:

1. Kapcsolatba léptünk a philadelphiai Institute for Scientific Information-el annak érdekében, hogy megvizsgáljuk az említett intézmény által működtetett gépi adatbázis és lekérdezési rendszer Magyarországon való meghonosítását.

Ennek keretében a következők történtek:

- a/ 1978 őszén Budápestre látogatott és előadást valamint konzultációt tartott az ISI egyik elnökhelyettese és kutatási igazgatója. Az

előadáson Szentágothai János akadémikus elnökölt és a konzultáció egy részén Márta Ferenc akadémikus is részt vett.

b/ Háromtagu hazai küldöttség /Beck Mihály akadémikus, Rózsa György, Braun Tibor/ Philadelphiában tanulmányozta az ISI adatbázis működését és részletes tanácskozásokat folytatott az ISI vezetőségével.

c/ Megvizsgálásra került az ISI adatbázis alapját képező 2600 jelentős külföldi folyóirat hazai könyvtárakban való hozzáférhetősége /Büky Béláné elemző tanulmánya - megjelenik a Tudományos és Műszaki Tájékoztatóban/

2. A gépi adatbázis hazai működtetésével kapcsolatos számítógépes háttér biztosítása /beleértve a hardware-t valamint a hardware environment-et/ érdekében:

a/ Részletes konzultációt folytattunk Vámos Tibor akadémikussal, a SZTAKI igazgatójával, valamint Sándory Mihállyal, a KFKI Mérés- és Számítástechnikai Kutatóintézetének igazgatójával.

b/ Tanulmányoztuk annak lehetőségét, hogy az adatbázis kezdeti működtetése a magyarországi IBM kirendeltség számítógépjén történjék. Tárgyaltunk a budapesti IBM kirendeltség igazgatójával.

III. A program közvetlen végrehajtását célzó intézkedések

Miután az Akadémia főtitkára jóváhagyta az Informatikai és Tudományelemzési Program tervét a következő lépések történtek:

1. Kidolgoztuk a Programiroda /Főosztály/ szervezeti felépítését és részletesen meghatároztuk a szükségleteket: szakemberek, helységek, valamint felszerelés szempontjából.

2. Megkezdjük a munkatársak kiválogatását.

3. Kidolgoztuk a munkatársak munkaköri feladatait rögzítő követelményeket.

4. Körvonalaztuk a Programiroda létesítésének és működésének

terveit.

5. Részt vettünk az ISI-vel kötendő szerződés részletes kidolgozásában.

6. Kapcsolatot létesítettünk a Kultura Külkereskedelmi Vállalattal, annak érdekében, hogy a szerződés szakmai részleteinek tisztázása után a szerződéskötést meg tudják valósítani.

7. Elkezdjük az ISI adatbázis hazai működtetéséhez szükséges magyar nyelvű dokumentáció és oktatási anyag összeállítását, ideértve az az ASCA Manual magyar változatának kidolgozását.

A D A T O K é s T Á B L Á Z A T O K

K Ö L T S É G V E T É S

Rovat	Legnevezés	1977 évi tényleges felhasználás	1978 évi eredeti előirányzat	1978 évi módosított előirányzat	1978 évi tényleges felhasználás
01	Béralap	6.140,3	7.368,0	7.442,8	7.381,8
02	Egyéb személyi	796,4	873,0	1.027,8	1.015,2
03	Fenntartás	6.806,3	7.195,0	8.642,5	8.639,8
04	Működési kiadás	1.096,1	809,0	1.120,7	1.120,7
05	Beszerzés	2.987,9	3.155,0	3.199,3	3.199,3
06	Felújítás	72,3		577,7	
07	Lakbérhozzájárulás	0,3		-	-
		18.899,6	19.400,0	21.922,6	21.504,9

Az Akadémia Főtitkára a Központi Kutatási Alapból a Középkori Forráskutatást 86.000.- Ft. összeggel; az Információs és Tudományszervezési programot pedig 22.000.- Ft. összeggel támogatta. Ezek a támogatások beépültek a Könyvtár költségvetésébe és mint pótelőirányzatok jelentkeznek a fenti táblázatban.

A Kulturális Minisztérium 49.215/1977. III.sz. intézkedésével a Könyvtár szerkesztésében kiadásra kerülő Ady bibliográfia költségeihez 100.000.- Ft. támogatást nyújtott. Felhasználása azonban még nem történt meg, engedélyünk 1979 június 30-ig történő meghosszabbítását kértük.

B E R U H Á Z Á S

Az Állami Fejlesztési Banknál nyitott 050-2012 számla tehére történt vásárlás:

Könyvtári berendezés az Arany János u.1.sz. pincehelyiségben	193.5	eFt
Empire stilusu íróasztal Keleti osztály részére	7.0	"
Romayor 313 tip. nyomdagép	191.0	"
Ascota 2 db. villany számológép	10.6	"
Védőrácsok felszerelése kéziratárban, keleti osztályon és a gazd.oszt. pénztárában	52.4	"
<u>Költségvetés terhére történt vásárlás:</u>		
Fényképezőgép tartozék	3.0	"
<u>Átvételre került könyvjóváírással az MTA KESZ-től:</u>		
Nyomdai összehordógép 1 db.	121,8	"
Mini-Graph 2 db.	99.6	"
Előző évben átadott IBM gép árkülönbözete	65.1	"
<u>Állóeszköz selejtezés</u>		
Mikrofilm felvevő 1 db.	16.9	"
Mikrokártya felvevő 1 db.	0,1	"
Optikai fénymásoló 1 db.	0,1	"
Stencylgép 1 db.	11.2	"
Rheinmetall vill. számológép 1 db.	0.1	"
Könyvállvány 1 db.	5.9	"
<u>Állóeszköz leírás:</u>		
Könyvragasztógép 1 db.	0.1	"
Elektromos szárítógép 1 db.	45.6	"
Szedő írógép 1 db.	37.3	"

F E L U J I T Á S

A székházban lévő borospince helyiségeinek könyvtári
célokra történő felújítása miatt kifizettünk

577.7 eFt

LÉTSZÁM SZEMÉLYI VÁLTOZÁSOK

	állandó főfoglalkozásuak	időszaki	összesen
1978 január 1-i létszám	124 fő	6 fő	130 fő
1978-ban munkába lépett	8 fő	7 fő	15 fő
	132 fő	13 fő	145 fő
1978 évben kilépett	4 fő	3 fő	7 fő
Zárólétszám 1978. dec.31-én	128 fő	10 fő	138 fő

=====

VÉGZETTSÉG SZAKKÉPZETTSÉG

/1978 dec. 31-én állományban lévő főfoglalkozásuak/

TUDOMÁNYOS FOKOZAT, ISKOLAI VÉGZETTSÉG	1977	1978
lev.tag	-	-
tudományok doktora	-	-
kandidátus	5	5
egyetemi, főiskolai végzettség	72	78
középiskolát végzett	37	38
alsófoku iskolai végzettség	21	22
 KÖNYVTÁROSI SZAKKÉPZETTSÉG		
felsőfoku szakképzettség	53	55
középfoku szakképzettség	10	10
 SZAKKÉPZÉSBEN RÉSZTVEVŐK		
egyetemi képzésben különböző /nem könyvtári/ szakon	3	2
főiskolai képzésben	1	-
középfoku könyvtárképzésben	1	-

BESOROLÁS - BÉREZÉS

az 1978 dec. 31-én állományban lévő főfoglalkozásuakból

előbbre sorolásban részesült	12 fő
átsorolva	20 fő
nyelvpótlékot kapott	7 fő

Egy főre jutó átlagbér 1978 december 31-én 4.538.- Ft.

KITÜNTETÉS - JUTALMAZÁS

Kormánykitüntetésben részesült	1 fő
Kiváló munkáért kitüntetést kapott	1 fő
Elnöki-Főtitkári dicséretben részesült	4 fő
Igazgatói jutalmazásban részesült a törzsgárda tagok jutalmazásával együtt /összesen 774.200 Ft. összegben/	132 fő
törzsgárda tagságért jutalomszabadságot kapott	4 fő
jubileumi jutalomban részesült	7 fő

S E G É L Y - E L Ő L E G

Segélyben részesült 8.000.- Ft összegben	20 fő
Illetmény előleget kapott 11.700.- Ft összegben	8 fő

K Ü L F Ö L D I K I K Ü L D E T É S E K

T A N U L M Á N Y U T A K

ország	kiküldöttek száma	napok száma
Akadémiai kiküldetés:		
Bulgária	4	25
Csehszlovákia	2	12
Lengyelország	6	29
NDK	4	32
Szovjetunió	5	52
USA	3	18
	<u>24</u>	<u>168</u>
Egyéb kiküldetés:		
Franciaország	1	2
Japán	1	19
Szovjetunió	1	9
	<u>3</u>	<u>30</u>

ÁLLOMÁNY, GYARAPODÁS

dokumentum	állomány 1977.XII. 31-én	1977. évi gyarapodás	1978. évi gyarapodás	állomány 1978.XII. 31-én
könyv	823.189	14.112	12,980	836,169
periodika	215.383	5.837	5.668	221.051
kézirat	404.116	8.266	7.516	411.632
mikrofilm	16.759	440	660	17.419
Összesen	1,459.447	28.655	26.824	1,486.271

GYARAPODÁS SZAKOK SZERINT

/ % /

szakcsoport	könyv		periodika	
	1977	1978	1977	1978
001 tudományszervezés	0,4	0,3	-	-
0.2 általános művek, vallás- történet	5,0	4,7	14,5	15,3
1 filozófia, pszichológia	3,9	4,7	4,38	6,2
3 társadalomtudományok	10,0	8,3	8,23	6,8
5 természettudományok	10,2	11,7	32,60	27,8
6 alkalmazott tudományok	6,7	5,4	6,14	8,1
7 művészetek	3,2	3,3	2,65	3,8
80 nyelvtudomány	8,4	8,2	8,22	8,3
809 orientalisztika	8,5	8,4	7,15	6,4
82 irodalomtudomány, szépiro- dalom	27,3	27,6	6,92	6,1
9 földrajz, régészet, történettudomány	16,4	17,4	9,66	11,2
	100,0	100,0	100,00	100,0

GYARAPODÁS EREDETE

/egység/

	Magyarország		Szovjetunió		népi dem. ország.		egyéb külf.		összesen	
	1977	1978	1977	1978	1977	1978	1977	1978	1977	1978
könyv	3.679	3.272	3.186	2.467	1.765	1.757	5.517	5.484	14.147	12.980
periodika	862	716	909	908	1.275	1.167	2.801	2.882	5.847	5.673
kézirat	8.266	7.516	-	-	-	-	-	-	8.266	7.516
mikrofilm	366	621	13	14	3	14	58	11	440	660
	13.173	12.125	4.108	3.389	3.043	2.938	8.376	8.377	28.700	26.829

GYARAPODÁS MÓDJA

/egységek száma, csökkenés nélkül/

	könyv		periodika		kézirat		mikrofilm		összesen	
	1977	1978	1977	1978	1977	1978	1977	1978	1977	1978
vétel	2.987	3.306	965	1.096	7.860	6.800	6	6	11.818	11.208
csere	7.455	6.224	4.083	3.948	-	-	57	23	11.595	10.195
köteles- példány	2.876	2.676	597	576	-	-	-	-	3.473	3.252
ajándék	352	329	202	53	406	716	-	1	960	1.099
akad. kiadvány	410	404	-	-	-	-	-	-	410	404
saját	67	41	-	-	-	-	377	630	444	671
	14.147	12.980	5.847	5.673	8.266	7.516	440	660	28.700	26.829

JUTTATÁS MÁS KÖNYVTÁRAKNAK
/duplumok és fölüspéldányok/

	<u>1977</u>	<u>1978</u>
könyv /kötet/	1.264	- ^x
periodika /évfolyam/	971	979

^x A fölüspéldányok kiajánlása 1977. október 1-től szünetelt.

K Ö T T E T É S

	a könyvtár számára		akadémiai szervezeteknek	
	1977	1978	1977	1978
kötés /rég, modern könyv, periodika/ saját kiadvány	4.713	5.256	86	175
doboz-, téka és mappa készítés	114	47	-	19
számmnyomás	300	200	-	-

F E L D O L G O Z Á S

KÖNYVTARI FELTÁRÁS
CÉLJÁRA

	cimleírás		osztályozás	
	1977	1978	1977	1978
modern könyv /mű/	13.481	11.948	13.137	11.779
periodika /féle/	114	134	114	134
keleti könyv /mű/	1.100	1.100	1.100	1.100
keleti periodika	13	20	-	-
kézirat /db/	8.266	7.516	-	-
régi könyv /mű/	1.029	1.064	-	-
mikrofilm /mű/	440	660	-	-
periodikák retrospektív feldolg. /kötet/	2.564	3.042	-	-

KÖZPONTI CÍLJEGYZÉK SZÁLÁRA

	<u>1977</u>	<u>1978</u>
periodika-változási jelentés	3.319	3.122

K A T A L Ó G U S E P I T É S

KATALÓGUSCEDULÁK KLSZITÉSE

	k a t a l ó g u s c é d u l á k			
	sokszorosítása		gépelése	
	<u>1977</u>	<u>1978</u>	<u>1977</u>	<u>1978</u>
modern könyv	13.556	18.564	16.042	15.647
periodika	-	-	887	967
kézirat	-	-	3.250	2.562
régi könyv	3.600	1.296	-	-
mikrofilm	510	983	1.745	483

KATALÓGUSCEDULÁK BESOROLÁSA

	<u>1977</u>	<u>1978</u>
központi könyvkatalógusokba	65.055	89.733
" periodika "	887	967
kéziratkatalógusokba	429	1.751
régi könyvkatalógusba	1.761	10.892
keleti betűrendes katalógusba	3.600	3.600
mikrofilm	2.550	4.915

N E M Z E T K Ö Z I K I A D V Á N Y C S E R E

CSEREKAPCSOLATOK 1977-ben 86 állam 1575 intézményével
1978-ban 86 állam 1592 intézményével

<u>E u r ó p a</u>		Törökország	14
28 állam, 1147 intézmény		Vietnami DK	2
Albánia	2		
Anglia	74	<u>A f r i k a</u>	
Ausztria	42	18 állam, 38 intézmény	
Belgium	49	Algéria	3
Bulgária	6	Angola	2
Csehszlovákia	39	Dél-Afrikai Közt.	6
Dánia	12	Egyiptom	5
Finnország	24	Elefántcsontpart	1
Franciaország	103	Etiópia	1
Görögország	14	Felső-Volta	1
Hollandia	22	Ghana	1
Irország	5	Guinea	1
Izland	3	Marokkó	2
Jugoszlávia	92	Nigéria	3
Lengyelország	85	Rhodesia	2
Luxemburg	3	Szenegal	1
Malta	1	Tanzánia	1
NDK	48	Tunézia	4
NSzK	126	Uganda	1
Norvégia	11	Zaire	2
Olaszország	138	Zambia	1
Portugália	6		
Románia	46	<u>A m e r i k a</u>	
Spanyolország	47	15 állam, 208 intézmény	
Svájc	37	Argentína	10
Svédország	33	Bolivia	1
Szovjetunió	75	Brazília	15
Vatikán Állam	4	Chile	5
		Costa Rica	2
<u>Á z s i a</u>		Ecuador	2
23 állam, 177 intézmény		Guyana	1
Afganisztán	3	Kanada	19
Banglades	1	Kolumbia	6
Burma	1	Kuba	7
Ciprus	3	Mexico	5
India	33	Peru	3
Irak	4	Puerto Rico	1
Irán	7	USA	126
Izrael	7	Venezuela	5
Japán	76		
Jordánia	1	<u>A u s z t r á l i a, Óceánia</u>	
Kína	6	2 állam, 22 intézmény	
Koreai Közt.	1	Ausztrália	18
Koreai NDK	3	Uj Zéland	4
Libanon	4		
Mongólia	2		
Oman	1		
Pakisztán	2		
Sikkim	1		
Szingapur	1		
Szíria	3		
Thaiföld	1		

K I A D V Á N Y C S E R E - F O R G A L O M

viszonylat	kiadvány fajta [†]	küldött		érkezett	
		1977	1978	1977	1978
Szovjetunió	könyv	943	1.019	4.098	3.537
	periodika	1.564	1.507	1.416	1.374
	mikrofilm	-	2	4	9
népi demokratikus országok	könyv	2.819	3.218	2.077	1.781
	periodika	2.646	2.564	1.452	1.402
	mikrofilm	32	23	1	12
egyéb országok	könyv	2.178	1.989	2.886	2.505
	periodika	3.671	3.571	2.186	2.151
	mikrofilm	20	7	45	2
összesen:	könyv	5.940	6.226	9.061	7.823
	periodika	7.881	7.642	5.054	4.927
	mikrofilm	52	32	50	23

[†] kötet, évfolyam, ill. mű

A K Ö N Y V T Á R H A S Z N Á L Ó I

/ fő /

<u>Beiratkozott olvasók száma</u>	<u>1977</u>	<u>1978</u>
a Közp. Olvasószolgálatnál	1.780	2.340
a különgyűjteményeknél	<u>932</u>	<u>976</u>
	2.712	3.316

A H A S Z N Á L Ó K M E G O S Z L Á S A / % /

a Központi Olvasószolgálatnál:	<u>1977</u>	<u>1978</u>
akadémikus, akadémiai levelező tag	2	2
egyetemi tanár; tudományok doktora, kand.	23	22
egyet. oktató/docens, adjunktus, tanár-segéd/	12	11
tud.kutató, aspiráns	23	25
orvos, mérnök, pedagógus	2	3
szerkesztő, fordító, író, ujságíró	9	8
könyvtári kutató	9	9
egyetemi hallgató	18	17
egyéb	2	3

S Z O L G Á L T A T Á S I A L K A L M A K

dokumentumfajta	helybenolvasás		kölcsönzés		összesen	
	1977	1978	1977	1978	1977	1978
modern könyv	15.983	16.117	12.193	11.499	28.176	27.616
periodika	6.177	6.710	218	274	6.395	6.984
kézirat, régi könyv	2.288	2.243	119	109	2.407	2.352
keleti könyv, kézi- irat, periodika	2.513	2.690	1.797	1.848	4.310	4.538
mikrofilm	227	151	5	1	232	152
	27.188	27.911	14.332	13.731	41.520	41.642

valamint a xeroxoztatási alkalmak száma 4.339
 fotóztatási " " 28

Á L L O M Á N Y H A S Z N Á L A T

dokumentumfajta	helybenolvasás		kölcsönzés		összesen	
	1977	1978	1977	1978	1977	1978
modern könyv	28.029	31.547	13.464	12.631	41.493	44.178
periodika	43.745	50.997	512	490	47.257	51.487
kézirat, régi könyv	32.710	27.493	119	109	32.829	27.602
keleti könyv, kéz- irat, periodika	8.493	8.510	2.407	2.315	10.900	10.825
mikrofilm	411	225	109	1	520	226
	113.388	118.772	16.611	15.546	132.999	134.318

+ periodika xeroxoztatási alkalmak száma: 4.339
 fotóztatási " " 28

K Ö N Y V T Á R K Ö Z I K Ö L C S Ö N Z É S

	kölcsönadás		kölcsönvétel	
	1977	1978	1977	1978
belföldi viszonylatban	1.120	1.557*	113	108
külföldi viszonylatban	78	99	238	242
	1.198	1.656	351	350

+ folyóiratcikkek másolatai 2.510

BIBLIOGRÁFIA, DOKUMENTÁCIÓ

A Tudományszervezési Tájékoztató és a témakörébe tartozó tájékoztatás

	1977 <u>tény</u>	1978 <u>tény</u>
A referátumokban feldolgozott dokumentumok száma	436	565
Ebből: szemlében	280	197
figyelőben	74	274
hiranyagban	25	18
szakirodalmi ismertetésben	57	76
A bibliográfiai rovatban közzétett tételek száma	1.879	1.997
A belső munkatársak referáló tevékenysége /szerzői ivben számítva/	13,4	13,7
Külső munkatársak referáló tevékenysége /szerzői ivben számítva/	<u>48,5</u> 61,9	<u>47,9</u> 61,6
Ebből a Tudományszervezési Tájékoztatóban közzétett szemle és egyéb referátum bibliográfia belső erőből készült idegen nyelvű anyag	47,2 12,9 <u>1,8</u> 61,9	47,5 12,2 <u>1,9</u> 61,6
<u>Tudománypolitikai express tájékoztatás</u>		
A szolgáltatásban részesülő szervek száma	61	55
A feldolgozott dokumentumok száma	473	659
Átlagos példányszám	3	3
A szolgáltatás összterjedelme	156,6 iv	153 iv
	/3.132 oldal/	/3.006 oldal/
<u>Általános jellegű tájékoztató munka</u>		
írásos tájékoztatás	75	94
szóbeli tájékoztatás /bibliográfiai utmutatás, konzultáció, anyagkeresés stb./	30	19

<u>Akadémikusok bibliográfiája</u>	1977 <u>tény</u>	1978 <u>tény</u>
Uj bibliográfiai felvételek száma	2.854	2.758
Sokszorosító Csoport oldalnyomásainak száma	1,978.876	1,466.230
ebből kiadvány	1,771.100	1,121.150
egyéb másolat	207.776	345.080

A Könyvtár kiadványai

"A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtárának Közleményei" sorozat	5	1
"Kézirattári Katalógusok" sorozat	-	2
"Keleti Tanulmányok" sorozat	1	1
"Budapest Oriental Reprints, Ser.A." sorozat	1	-
"A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára Uj Külföldi Gyarapodásainak Jegyzéke"	2	2
Sorozaton kívüli kiadványok	1	5
Tudományszervezési Tájékoztató	6	6
Analecta Linguistica	2	2
A Könyvtár kiadásában megjelent munkák		
összesen:	222,3	256,1
	nyomdai iv	
ebből: saját szerkesztésű és nyomásu	135,6	129,0
saját szerkesztésű, külső nyomásu	49,4	62,6
külső szerkesztésű, saját nyomásu	11,8	35,7
szellemi kiadásu	25,5	28,8
	nyomdai iv	

A kiadványok részletes felsorolása

Scientia et virtus. Un commentaire anonyme de la Consolation de Boèce. Introduit et publié par Sándor Durzsa. Bp. 1978, MTAK. 88 p. /A Magyar Tud. Akad. Könyvtárának Közleményei. 5/80./

Kállay István: Kandidátusi és doktori disszertációk 1953 - 1975, január 31. /D 1-D 6199/. Bp. 1978, MTAK. 358 p. /A Magyar Tud. Akad. Könyvtára Kézirattárának Katalógusai. 10./

Sáfrán Györgyi: Kosztolányi Dezső hagyatéka. - Kosztolányi Dezsőné Harmos Ilona hagyatéka. - Hitel Dénes gyűjteménye. /Ms 4612-Ms 4649/. Bp. 1978, MTAK. 177 p. /A Magyar Tud. Akad. Könyvtára Kézirattárának Katalógusai. 11./

Jubilee volume of the Oriental Collection 1951-1976. Papers presented on the occasion of the 25th anniversary of the Oriental Collection of the Library of the Hungarian Academy of Sciences. Ed. by Éva Apor. Bp. 1978, MTAK. 224 p. /Keleti Tanulmányok - Oriental Studies. 2./

A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára 1826-1976. 2. kiadás. Bp. 1977, MTAK. 40 p. 36 t.

A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára Új Külföldi Gyarapodásainak Jegyzéke. 1977/2. szám, 1978/1. szám

Publications of the Library of the Hungarian Academy of Sciences. Bp. 1978, MTAK. 17 p.

Tudományszervezési Tájékoztató 1978/1, 2, 3-4, 5, 6.szám

Colloque international de Textologie à Mátrafüred. Bp. 1978, MTAK. 364 p. /külső szerkesztés, saját nyomás/

Fanyar Tudomány. 1978. /külső szerkesztés, saját nyomás/

Analecta Linguistica. 1977/2, 1978/1-2. /a Könyvtár szellemi kiadásában/

Nemzetközi társadalomtudományi információs munkában való részvétel

/MISZON/

Kiküldve: 84 cikk /referátum, szerle/
560 annotált bibliográfiai tétel

Megjelent közös kiadványok: 7 db.

Szocialiszticeszkoj obraz zszizni. Referativnűj szbornik. Moszkva,
1978. MISZON. 299 p.

Razvitoe szocialiszticeszkoe obscseszto. Teorija i praktika.
Referativnűj szbornik. Moszkva, 1978. MISZON. 304 p.

Razvitie szocialiszticeszkoj demokratii. Referativnűj szbornik.
Szofija, 1978. MISZON. 276 p.

Problemű szocialiszticeszkogo realizma. Referativnűj szbornik.
Moszkva, 1978. MISZON. 152 p.

Problemű proletarszkogo internacionalizma. Referativnűj szbornik.
Praga, 1978. MISZON. 161 p.

Razvitoe szocialiszticeszkoe obscseszto. Ukazatel' literaturű.
1-3. Moszkva, 1978. MISZON. 195, 335, 270 p.

Szovmesztnűe naucsñűe trudű ucsenűh szocialiszticeszkih sztran v
oblaszti obscsesztoennűh nauk. Ukazatel' literaturű.
Moszkva, 1978. MISZON. 163 p.

REPROGRÁFIAI SZOLGÁLTATÁSOK

1977

1978

FOTOTECHNIKAI SZOLGÁLTATÁSOK

Felvételek száma

mikrofilm	172.990	181.273
kisfilm	1.104	1.374
6x6 vagy 9x12 cm felvétel	733	418
	<hr/>	<hr/>
	174.824	183.065

Másolatok száma

mikrofilm-másolat /m/	9.731	8.121
fotókópia /nagyítás/ db	13.389	14.113

Elektrosztatikus gyorsmásolat

gyors sokszorosítással együtt db	1,069.314	1,032.604
-------------------------------------	-----------	-----------

AZ AKADEMIAI KÖNYVTÁRI HÁLÓZAT

	<u>1977</u>	<u>1978</u>
Az akadémiai intézeti könyvtárak száma	50	50

Az állomány nagysága szerint:

50.000 könyvtári egységen felüli	5	5
20.000 " " "	15	15
10.000 " " "	11	9
5.000 " " "	10	11
5.000 " " aluli	<u>9</u>	<u>10</u>
	50	50

Személyi ellátottság:

főfoglalkozású könyvtáros	134	129
mellék- és részfogl. könyvtáros	<u>21</u>	<u>35</u>
	155	164

Könyvtáros szakképzettség:

felsőfoku szakképzettség	63	70
középfoku szakképzettség	58	60
szakképzettség nélküli	<u>34</u>	<u>34</u>
	155	164

Állománygyarapodás /feldolgozott egység/:

dokumentumfajta	állomány 1977.XII.31-én	1978. évi gyarapodás	állomány 1978.XII.31-én
könyv	685.174	23.630	708.804
folyóirat	249.971	13.443	263.514
egyéb dok.	261.829	13.734	276.563
összesen	1,196.974	50.807	1,247.781
=====	=====	=====	=====

Állománygyarapításra felhasznált összeg

<u>1977</u>	<u>1978</u>
22,324.509 Ft	26.999.907 Ft

KÜLFÖLDI KUTATÓK ÉS LÁTOGATÓK

Akimuskon, O.F.	tud. kutató	SzU
Badurová, A.	könyvtáros	Csehszlovákia
Balázs Béla	ujságíró	Csehszlovákia
Bielinski, L.	könyvtáros	Lengyelország
Botezan, I.	könyvtáros	Románia
Collier, H.	informatikus	Anglia
Congdon, L.W.	egy.tanár	USA
Cvetková, A.B.	egy.tanár	Bulgária
Dévavári Z.	ujságíró	Jugoszlávia
Dresel, H.	oszt.vez.	DDR
Duit, F.J.	tud.kut.	Ausztria
Faragó J.	tud.kutató	Románia
Fochi, R.	könyvtáros	Románia
Fodor I.	tud.kutató	NSZK
Fogarassy L.	tud.kutató	Csehszlovákia
Geraszimov, L.K.	egy.tanár	SzU
Glück, J.	középisk. tanár	Románia
Gömöri Gy.	tud. kutató	Anglia
Hardy, G.	egy.tanár	USA
Holla, A.	irodalomtörténész	Csehszlovákia
Hovnan, G.N.	könyvtárigazgató	SzU
Iljovski, R.	tud. kutató	Jugoszlávia
Jarosenko, V.V.	kut. orvos	SzU
Klarić, T.	egy.hallgató	Jugoszlávia
Kotvan, I.	könyvtáros	Csehszlovákia
Kovacsev, V.	igazgatóh.	Bulgária
Kovacek, B.	tud. kutató	Jugoszlávia
Koval, L.	tud. kutató	SzU
Lajos, G.	egy.tanár	Görögország
Laurent, Ph.	egy.tanár	Belgium
Lundenberg, B.	tud. kutató	Svédország
Malin, M.	ISI alelnök	USA
Marsina, R.	tud. kutató	Csehszlovákia
Mehmet, M.	tud.kutató	Románia
Melihova, L.J.	tud. mtárs	SzU
Mills, S.C.	igazgató	Ausztria
Münsterberger, W.	egy.tanár	USA

Nagyrévi-Neppel Gy.	író	NSzK
Nakajima, M.	kulturális tisztv.	Japán
Nasrulah, M.	egy.tanár	Irak
Oeller, N.	egy.tanár	NSzK
Pásztor P.	egy. tanár	USA
Polak, E.J.	tud. kutató	USA
Prazák, R.	tud. kutató	Csehszlovákia
Puskás Regula E.	könyvtáros	Svájc
Ralmon, J.	filmrendező	USA
Risto, I.	tud. kutató	Jugoszlávia
Sagner, O.	könyvkeresk.	München
Salle, Y.	tud. kutató	Franciaország
Schultheiss, K.	mérnök	NDK
Semlyén I.	könyvtáros,író	Románia
Shah-Panahi, H.	követségi titkár	Irán
Small, H.	kutatási igazg.	USA
Srivastava, A.P.	könyvtárigazg.	India
Szodnom, B.	tud. főmtárs	Mongolia
Takanashi , Y.	egy.tanár	Japán
Tervonen, J.H.	tud. kutató	Finnország
Truscenko, J.F.	INION oszt.vez.	SzU
Ursuțiu, M.	könyvtáros,történész	Románia
Vajda G.	tud. kutató	Jugoszlávia
Varga I.	tud. mtárs	Csehszlovákia
Verwiebe, G.	tud. kutató	NDK
Vladimirov, L.	egy.tanár	SzU
Voitalla, H.	ujságíró	NDK
Vollmer, Z.	könyvtáros	Lengyelország
Vyvíjalova, M.	tud. kutató	Csehszlovákia
Wurster, A.	történész	Csehszlovákia
Wysocki, A.	Unesco FIG.igazg.	Franciaország
Zágoni J.	könyvtáros	Románia
Zeke Z.	könyvtáros	USA
Zrebeny, A.	tud.kut.	Csehszlovákia
Zwolinski, P. valamint	egy.tanár	Lengyelország
Heves m.VB. Pedag.Továbbképz.Kabinet Könyvt.tanárai		30 fő
OTKI Egészségügyi Főiskola Kar hallgatói		30 "
Kecskeméti Gimn. és Kiskunfélegyházi Szakközépisk. vezetői és tagjai		42 "

MUNKATÁRSOK TAGSÁGA, KÖZREMŰKÖDÉSE TESTÜLETEK

TEVÉKENYSÉGÉBEN

APOR /SZEIDOVITZ/ Éva

MTA Orientalisztikai Bizottság
Kőrösi Csoma Társaság
Magyar Nyelvtudományi Társaság
Magyar Történelmi Társulat
Ókortudományi Társaság

BÁNHEGYI Zsolt

Magyar Könyvtárosok Egyesülete

BENCZE Lóránt

TIT Idegennyelvi Szakosztály

BERTALAN Györgyné

Optikai, Akusztikai és Filmtechnikai Egyesület, Mikrofilm Szakcsoport

BÜKY Béláné

Magyar Könyvtárosok Egyesülete

DARABOS Pál

Országos Osztályozási Bizottság

DURZSA Sándor

Országos Könyvtárügyi és Dokumentációs Tanács

F. CSANAK Dóra

Magyar Irodalomtörténeti Társaság
Magyar Könyvtárosok Egyesülete
Nemzetközi Magyar Filológiai Társaság
Wolfenbütteler Arbeitskreis für Geschichte des Buchwesens

FRÁTER Jánosné

Magyar Könyvtárosok Egyesülete

GERZSENYI Istvánné

Magyar Könyvtárosok Egyesülete

KATONA Ernesztin

Magyar Könyvtárosok Egyesülete

KISS Sándorné

Magyar Könyvtárosok Egyesülete

KOLTHAY Tiborné

Optikai, Akusztikai és Filmtechnikai Egyesület, Mikrofilm Szakcsoport

KÖRMENDY Kinga

Magyar Könyvtárosok Egyesülete
Ókortudományi Társaság

MARKOVITS Pálné

Magyar Történelmi Társulat

MIKLÓS Zoltánné

Magyar Könyvtárosok Egyesülete

NOVOTNY Gergelyné

Magyar Nyelvtudományi Társaság

REJTŐ István

MTA Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya, Textológiai Bizottság
Magyar Irodalomtörténeti Társaság
Magyar Újságírók Szövetsége
"Magyar Könyvszemle" szerkesztőbizottsága
"Magyar Tudomány" felelős szerkesztője

RITÓK Zsigmondné

Nemzetközi Magyar Filológiai Társaság
Ókortudományi Társaság

RÓZSA György

MTA Könyvtári Bizottság titkára
MTA I. Osztálya Könyvtörténeti és Bibliográfiai Munkabizottság tagja
TKB-KM Társadalomtudományi Információs Munkacsoport elnöke
FID/RI Nemzetközi Dokumentációs Szövetség elméleti bizottságának tagja
MISZON Rendszertanács magyar képviselője
OMFB Szakmai Információs Tárcaközi Bizottság tagja
"Scientometrics" szerkesztőbizottságának tagja
"Könyvtári Figyelő" szerkesztőbizottságának tagja

ROZSONDAI Béláné

Magyar Könyvtárosok Egyesülete
Ókortudományi Társaság

SCHER Tiborné

Magyar Irodalomtörténeti Társaság

SOMLAI György

Kőrösi Csoma Társaság

SZ. HORVÁTH Anna

Kőrösi Csoma Társaság

SZÉKELY Dániel

Társadalomtudományi Koordinációs Bizottság Munkacsoportja
MTA Könyvtári Bizottsága
Társadalomtudományi Információs Munkabizottság
A Kulturális Minisztérium megbízása alapján részvétel az Országos
Pedagógiai Könyvtár és Múzeum szakfelügyeleti vizsgálatában
/nemzetközi kapcsolatok témában/

TARCSAI Mihályné

Optikai, Akusztikai és Filmtechnikai Egyesület, Mikrofilm Szakcsoport

TIBAY Andrea

Magyar Könyvtárosok Egyesülete

TŐKÉS László

Optikai, Akusztikai és Filmtechnikai Egyesület, Mikrofilm Szakcsoport
MSZH mikrofilmezést szabványosító munkabizottság

URAY Gézáné

Orientalisztikai Bizottság
Magyar Őstörténeti Koordináló Bizottság
Kőrösi Csoma Társaság
Magyar Nyelvtudományi Társaság
Magyar Könyvtárosok Egyesülete
Magyar Néprajzi Társaság

VARGYAS Péter

Ókortudományi Társaság

VIDÁMI Istvánné

Magyar Könyvtárosok Egyesülete

WOJTILLA Gyula

Asiatic Society of Bengal
Linguistic Society of India
Kőrösi Csoma Társaság
Ókortudományi Társaság

- 20 -

MUNKATÁRSAINK PUBLIKÁCIÓI

APOR /SZEIDGVITZ/ Éva

Jubilee volume of the Oriental Collection 1951-1976. Ed. by Éva Apor
Bp. 1978, MTAK. 224 p. /Keleti Tanulmányok - Oriental Studies 2./

Sándor Kégl's bequest and the Persian manuscripts in the Oriental
Collection. = Jubilee volume of the Oriental Collection 1951-1976.
Ed. by Éva Apor. Bp. 1978, MTAK 35-42.p.

Az MTA Könyvtár Keleti Gyűjteménye. Előadás a TIT sorozat keretében.

BALÁZS Péterné

A tudomány központi tervezése. = Tudományszervezési Tájékoztató, 18.
1978. 1. 27-36.p.

Válságban a tudomány, válságban a társadalom. = Tudományszervezési
Tájékoztató, 18. 1978.2. 202-206.p.

Kutatásértékelés az Egyesült Államokban. = Tudományszervezési Tájékoztató,
18. 1978. 3-4. 389-393.p.

A tudományos kutatás helyzete Franciaországban. = Tudományszervezési
Tájékoztató, 18. 1978.5. 495-502.p.

A kutatás és fejlesztés sikerei Lengyelországban. = Tudományszervezési
Tájékoztató, 18. 1978.5. 503-508.p.

A Lengyel Tudományos Akadémia a hetvenes években. = Tudományszervezési
Tájékoztató, 18. 1978.6. 691-695.p.

BENCZE Lóránt

József Attila: Betlehemi királyok - Kulturrétegek a versben.
= Literatura, 4.1977.1. 121-126.p.

DARABOS Pál

Hamvas Béla irodalom- és művészetszemlélete 1930-1948. [2.rész].
= Literatura, 4.1977.1. 100-120.p.

DURZSA Sándor

Scientia et virtus. Un commentaire anonyme de la Consolation de Boèce.
Introduit et publié par --. Bp. 1978, MTAK. 87 p. 2 t.
/MTA Könyvtárának Közleményei. U.S. 5/80./

ECSEDY Istvánné

Az Európai Tudományos Alapítvány. = Tudományszervezési Tájékoztató, 18.
1978.1. 52-55.p.

Fiatalkorú szakemberek bevonása a tudományos munkába a Szovjetunióban.
= Tudományszervezési Tájékoztató, 18. 1978.2. 207-212.p.

Új módszerek a K+F irányításának hatékonyságára. = Tudományszervezési
Tájékoztató, 18.1978.3-4. 384-389.p.

A tudományos-műszaki haladás szervezése az Egyesült Államokban. =
Tudományszervezési Tájékoztató, 18.1978.5. 519-522.p.

F. CSANAK Dóra

Teleki József és a művészetek. = Művészet és felvilágosodás. Szerk.
Zádor Anna és Szabolcsi Hedvig. Bp. 1978, Akad.K. 553-584.p.

Bessenyei György és az egyházpolitika. = Irodalomtörténeti Közlemé-
nyek, 81. 1978.4. 417-431.p.

Teleki S^émuel és a Teleki-Téka. Vál.bev. és jegyzetekkel ellátta
Deé Nagy Anikó. Bukarest, 1976. Kriterion. 259 p. [Recenzió]. =
Irodalomtörténeti Közlemények, 81.1978.1. 136.p.

FRÁTER Jánosné

Bolyai Farkas ismeretlen levele. = Tiszatáj, 32.1978.9. 51-54.p.

A 150 éves akadémiai könyv- és folyóiratkiadás dokumentumaiból. =
Magyar Tudomány, 23.1978.9. 709-713.p.

GREGOROVICZ Anikó

A Csehszlovák Tudományos Akadémia információs rendszere. = Tudomány-
szervezési Tájékoztató, 18.1978.2. 173-179.p.

KGST tagországok találmányi együttműködése. = Tudományszervezési Tájé-
koztató, 18.1978.5. 491-494.p.

Nemzetközi Társadalomtudományi Információs Rendszer. = Magyar Tudomány,
23.1978.11. 361-363.p.

JÁSZ István

Kezdet a végeken. [Dráma] = Fiatalok rivaldája. Hat színmű. Összeáll.
B. Turán Róbert. Bp. 1978, Magvető, 163-223.p.

KÁLLAY István

Kandidátusi és doktori disszertációk 1953-1975.jan.31. D 1-D 6199.
Bp. 1978, MTAK. 358 p. /MTAK Kézirattárának Katalógusai 10./

KÖRMENDY Kinga

Callmer, Christian: Königin Christina, ihre Bibliothekare und ihre
Handschriften. Stockholm, 1977. [Recenzió]. = Magyar Könyvszemle,
94.1978. 3-4. 392-394.p.

Török József: A magyar pálosrend liturgiájának forrásai, kialakulása
és főbb sajátosságai. 1225-1600. Bp. 1977, Hittud.Akad. 229 p.
[Recenzió]. = Magyar Könyvszemle, 94.1978.2. 218-219.p.

MARKOVITS Pálné

"Kevesebb és több Tolsztoj evangéliumánál". Batthyány Ervin levelei-
ből. [Társszerző: Zöldhelyi Zsuzsa]. = Magyar Tudomány, 23.1978. 7-8.
620-626.p.

Jemnitz János-Litván György: Szerette az igazságot. Károlyi Mihály
élete. Bp. 1977, Gondolat. 451 p. [Recenzió]. = Magyar Tudomány,
23.1978.10. 794-795.p.

Kalmár I. György: Szociáldemokrácia, nemzeti és nemzetiségi kérdés Magyarországon. /1900-1914/. Bp. 1976. Akad.K. 247 p. [Recenzió].
= Magyar Tudomány, 23.1978.12. 955-956.p.

NÉMETH Éva

A tudósok házastársai. = Tudományszervezési Tájékoztató, 18.1978. 1. 42-51.p.

Az emberi kapcsolatok problémája az egyetemi és ipari kutató intézetekben. = Tudományszervezési Tájékoztató, 18.1978.5. 541-545.p.

A tudományos eszmék kialakulása és vándorlása. = Tudományszervezési Tájékoztató, 18.1978.5. 550-554.p.

Thomas Dekker angol reneszánsz drámaíró. = Színháztudományi Szemle, 1978.2. 133-181.p.

REJTŐ István

Mikszáth Kálmán összes művei. Szerk. Bisztray Gyula és Rejtő István. 72.köt. Cikkek, karcolatok. 22.köt. Sajtó alá rend. Rejtő István. Bp. 1978, Akad. K. 462 p.

Hogyan lett Mikszáth Ilyefalva képviselője. = Irodalomtörténeti Közlemények, 82.1978.2. 157-172.p.

Bisztray Gyula. [Nekrológ]. = Irodalomtörténet, 60.1978. 3. 864-865.p.

Bisztray Gyula. [Nekrológ]. = Kritika, 1978. 2. 16.p.

Mikszáth Kálmán és az Akadémiai Könyvtár. Előadás a TIT sorozat keretében.

RÓZSA György

Conservation et renouvellement: 150 ans de la Bibliothèque de l'Académie des Sciences de Hongrie. = Gutenberg Jahrbuch, 1978. 378-380.p. /Klny. 1s/

Information and documentation on social sciences in Hungary; an outline. = Information Processing and Management, vol.14. No. 3-4. 235-241.p.

Knihovna Mad'arské Akademie Ved a její síť. = Vedecké Informace ČSAV, 14.1977.3. 34-38.p.

A leghatékonyabb befektetés, avagy újra a közgazdasági információról. = Figyelő, 22.1978.6. 1-2.p.

A szakirodalmi információ korszerűsítése a Magyar Tudományos Akadémián. [Társszerző: Braun Tibor]. = Magyar Tudomány, 23. 1978.12. 910-917.p.

A társadalomtudományi információ fejlesztése. = Közalkalmazottak, 1978.III.8. 7.p.

The typology of sources of information for research in social sciences. = UNESCO Bulletin for Libraries, 32.1978.3. 179-184.p.
Ua. francia, spanyol és orosz nyelvű kiadásban.

Az európai társadalomtudományi információs központok konferenciája. Moszkva, 1977.jun.22-25. = Könyvtári Figyelő, 24. 1978.1. 68-70.p.

Mezsdunarodnoe szotrudnicesesztvo v oblaszti informacii po obscsesztvennüm naukam v oszobennoszt' MISZON. = Bibliograficseszskaja informacija po obscsesztvennüm naukam. Vozmozsosztis zotrudnicesesztva mezdsu szocialiszticeseszskimi sztranami. Tematicseszskij szbornik. Red.kol.: E. Szavova, Gy. Rózsa, V. Kovacsev. Szofija, 1977. Centr.Bibl.BAN = Bibl. VAN. 7-14.p.

Ismertetések:

Korszerü könyv - korszerütlen körülményekre. /Function and organization of national documentation centre in a developing country, Paris, 1975, UNESCO Press. 218 p./ = Könyvtári Figyelő, 24.1978.3. 329-330.p.

Mutatis mutandis. /Lucien Herr, a jeles francia szocialista gondolkodó és könyvtáros./ = Könyvtári Figyelő, 24.1978.3. 238.p.

Nyilas József: A nemzetközi tudományos-technikai együttműködés hatékonyságának közgazdasági problémái. Bp. 1977, Akad.K. 112 p. = Magyar Tudomány, 23.1978.9. 714.p.

Előadások:

Tézisek "A társadalomtudományi információs rendszer működtetésének irányelvei" kerekasztal megbeszéléshez. 1978. márc.7. MTA Elnökségnek rendezvénye. 5 p. soksz.

Interdisciplinary researches and information syntheses. FID/RI tudományos ülés. "New trends in informatics". Moszkva, 1978.máj. 16-17. /VINITI/ 12 p. soksz.

A másfél százados Akadémiai Könyvtár tegnap - ma - holnap. Régi könyvek - korszerü információ. Fejezetek az Akadémiai Könyvtár munkájáról. TIT előadássorozat keretében. 1978.okt.23. 9 p. Kézirat.

A társadalomtudományi információs rendszerről. Előadás a Szombathelyi Tanárképző Főiskolán. 1978. márc.17.

A társadalomtudományi információ és dokumentáció nemzetközi áttekintése. Előadás a KMK Bibliográfiai Továbbképző Tanfolyamán. 1978.okt. 31.

A közgazdasági információ kérdéseiről. Konzultáció a Belkereskedelmi Kutató Intézetben. 1978.febr.23.

Iz opüto v po podgatovke informacionnom szisztemü po obscsesztvennüm naukam. A MISZON I. tudományos konferenciára benyújtott előadás. Várna, 1978.szept.12-16. 10 p. soksz.

Culture et bibliothèques en Hongrie. Előadás a Párizsi Magyar Intézetben. 1978. máj.31. 24 p. Kézirat.

ROZSONDAI Béláné

Über einen autographisch dedizierten Osius-Band. = Gutenberg Jahrbuch, 1978. 309-312.p.

Laucevičius, Edmundas: XV-XVIII a knygu irišimai Lietuvos Bibliotekose. Vilnius, 1976, Mokslas. 126 p. 598 t. [Recenzió]. = Magyar Könyvszemle, 94.1978.3-4. 394-395.p.

SCHER Vera

Vosprijatie ukrainszkoj literaturü v Vengrii na rubezse XIX-XX vv.
= Hungaro-Slavica, 1978. VIII. Internationaler Kongress der Slawisten,
Zagreb. Hrsg. v.L. Hadrovics, A.Hollós. Bp. 1978, Akad.K. 281-288.p.

Sz.HORVÁTH Anna

Turkish manuscripts in the Oriental Collection of the Library of the
Hungarian Academy of Sciences. = Jubilee volume of the Oriental
Collection 1951-1976. Ed. by Éva Apor. Bp. 1978, MTAK. 95-103.p.

Y. Nagata: Muhsin-zāde Mehmed paşa ve āyanlık müessesesi. Tokyo,
1976. [Recenzió]. = Acta Orientalia, 32.1978.1. 117-119.p.

Török elbeszélő források a hódoltságkori Magyarországról. /Előadás,
Thököly-émlékünnepség, Hajduszoboszló, 1978.okt.4./

SZÉKELY Dániel

A szocialista társadalomtudományi információs rendszer. Előadás a
Magyar Könyvtárosok Egyesülete Társadalomtudományi Szekciójában.
1978.okt.18.

TÓKÉS László

Oszét hegyek alatt. = Uj Tükör, 15. 1978.39. 20-22.p.

Mikrofilmezés. Gyorsmásolás és sokszorosítás. Reprográfiai műhelyek
berendezése. Előadások az Országos Oktatástechnikai Központban.
Veszprém, 1978. márc.11.

A mikrofilmtechnika felhasználása a könyvtári és dokumentációs
munkában. Előadások és konzultációk az MKE főiskolai könyvtáros
államvizsga előkészítő tanfolyamán. 1978. ápr.20., 1978.okt.26.

VARGYAS Péter

Deuteronomium 29:23-26 és az asszir szerződésforma. = MIOK Évkönyv
1977/78. Szerk. Scheiber Sándor. Bp. 1978. 411-418.p.

Dandamaev, M.A.: Rabsztvo v Vavilonii 7-4 vv. do n.e. /626-331/.
Moszkva, 1974. Nauka. 493 p. [Recenzió]. = Antik Tanulmányok, 23.
1976.1. 151-152.p.

La voix de l'opposition en Mésopotamie. Colloque organisé par
l'Institut des Hautes Études de Belgique. Bruxelles, 1975.
[Recenzió]. = Antik Tanulmányok, 23.1976.1. 150-151.p.

Az ókori Izrael és keleti környezete: Szerződés, Szövetség. Előadás
az Ókortudományi Társaság felolvasó ülésén. 1978. máj.19.

Nomádok az i.e. 2. évezredi Mezopotámia peremvidékén. Kőrösi Csoma
Társaság "Nomád Államalakulatok" c. konferenciáján előadás. 1978.nov.

URAY Gézáne

Chrestomathia Sibirica. Auswahl aus der Volksdichtung der sibirischen
Urvölker.I. Teil. Textband. Zgest.u. eingel. v. --. Szeged, 1977.
Univ.Szeg. 233 p.

Ajbek, M.: Rózsáskert dalosa. Utószót írta --. Bp. 1978, Európa, 494 p.

Skythischer Nachlass bei den Reiternomaden Eurasiens. Előadás. 1978. febr.2. /Österreichische Arbeitsgemeinschaft für Ur- und Frühgeschichte ülésén/.

WOJTILLA Gyula

Sir Aurel Stein's Kashmirian Mähātmya Collection in the Oriental Library of the Hungarian Academy of Sciences.- Jubilee volume of the Oriental Collection 1951-1976. Ed. by Éva Apor. Bp. 1978, MTAK. 215-224.p.

South Indian Cardamomum in Egyptian Kyphi? = Studia Aegyptiaca. Ed. III. Bp. 1977. ELTE. 171-181.p. [Társszerző: Wojtilla Ágnes]

Ruben, W.: Die gesellschaftliche Entwicklung im alten Indien. Bd. III. Berlin, 1971. = Antik Tanulmányok, 22.1975.2. 303-306.p. [Recenzió].

u.a. Bd.IV. = Antik Tanulmányok, 23.1976.1. 153-156.p. [Recenzió].

Hoffmann, I.: Wege und Möglichkeiten eines indischen Einflusses auf die meroitische Kultur. Bonn, 1975. [Recenzió]. = Studia Aegyptiaca. Bd. III. Bp. 1977, ELTE. 185-187.p.

An encyclopaedic dictionary of Sanskrit on historical principles. Vol.I. Ed. by A.M. Ghatage. Poona, 1976. [Recenzió]. = Acta Orientalia, 32.1978.1. 120-122.p.

Bruce, B. Lawrence: Shahrastānī on the Indian religions. The Hague-Paris, 1976. [Recenzió]. = Acta Orientalia, 32.1978.1. 119-120.p.

Kós Péter: Magyar-hindi szótár. Bp. 1973. [Recenzió]. = Acta Linguistica, 27.1977.1-2. 211-213.p.

On the Sanskrit and MIA names of pulses in ancient and early medieval India. = Bharata Manisha Quarterly, 4.1978.2. 39-44.p.

A KÖNYVTÁRRÓL 1978-BAN MEGJELENT CIKKEK ÉS KIADVÁNY-

ISMERTETÉSEK

Csapodi Csaba: Történezhagyatékok a Magyar Tudományos Akadémia
Könyvtárának Kézirattárában. III.
= Századok, 112. 1978.2. 251-270.p.

Rózsa György: Conservation et renouvellement: 150 ans de la
Bibliothèque de l'Académie des Sciences de Hongrie.
= Gutenberg Jahrbuch, 1978. 378-380.p.

Mészöly Gábor: Híres könyvtárak. Akadémiai. /!/
= Magyarország, 1978. okt. 15. 26.p.

Tokunaga Yasumoto: A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára. /Japán nyelven/.
= Gakuto, 75. 1978.12. 40-43.p.

Régi könyvek és korszerű információ. Fejezetek az Akadémiai Könyvtár
munkájáról.
= Népszabadság, 1978. dec.8. 9.p.

Engel B.: Dichterfürsten unter sich. Die Goethe-Sammlung der Akademie
der Wissenschaften.
= Neueste Nachrichten, 1978. febr.25.

Jubilee volume of the Oriental Collection 1951-1976. Papers presented
on the occasion of the 25th anniversary of the Oriental Collection
of the Library of the Hungarian Academy of Sciences. Ed. by Éva Apor.
Bp. 1978. MTAK. 224 p. /Keleti tanulmányok - Oriental Studies 2./

Scheiber Sándor: Az Akadémiai Könyvtár Maimuni kódexe
= Uj Tükör, 1978. ápr.9. 24-25.p.

Apor Éva: Sáhnáme, avagy a Királyok Könyve.
= Uj Tükör, 1978. júl.16. 24-25.p.

The Library of the Hungarian Academy of Sciences 1826-1976. Ed. by
Gy. Rózsa etc. Bp. 1976. MTAK. 43 p. 36 t.
Ism. André Masson = Bulletin des Bibliothèques de France, 23. 1978.1.
35.p.

Mikoviny térképei, török nyelvkapcsolataink, Ady - Léda - Csinszka
Az Akadémiai Könyvtár új kiadványai.
= Népszabadság, 1978.márc.17. 7.p.

Bendefy László: Mikoviny Sámuel megyei térképei. 1-2.köt. Bp. 1976. MTAK

- Ism. Molnár József = Magyar Tudomány, 23.1978.11. 874-875.p.

Ligeti Lajos: A magyar nyelv török kapcsolatai és ami körülöttük
van. 1.köt. Bp. 1977. MTAK. 430 p.

- Ism. Kakuk Zsuzsa = Magyar Nyelv, 74.1978.4. 491-494.p.
- Ism. Mátyás István = Népszava, 1978. ápr.16.

Bükyné Horváth Mária: Az Akadémiai Könyvtár kurrens külföldi periodikum
állománya az 1970-es években. A hazai akadémiai kutatás szakirodalmi
információ igénye. Bp. 1977. MTAK. 78 p.

- Ism. Günther Reichardt = Zeitschrift für Bibliothekswesen und
Bibliographie, 25.1978.5. 414-415.p.

Sáfrán Györgyi: Kosztolányi Dezső hagyatéka - Kosztolányi Dezsőné
Harmos Ilona hagyatéka - Hittel Dénes gyűjteménye. Bp. 1978.
MTAK. 177 p.

- Ism. Lengyel András = Könyvtáros, 28. 1978.11. 690-691.p.
- Ism. Rónay László = Élet és Irodalom, 1978. nov.4. 6.p.

Vitályos László: Ady - Léda - Csinszka. Visszaemlékezések és levelek a
költő életrajzához. Bp. 1977. MTAK. 163 p.

- Ism. Ruffy Péter = Magyar Nemzet, 1978. febr.12. 9. p., febr. 14. 4.p.
- Ism. Mátyás István = Népszava, 1978. máj.12.

ZIL: Kan-didatura. [Cikk a "Kandidátusi és doktori disszertációk" c.
kötet alapján.]